

Kommunstyrelsen

Tid

Tisdagen den 7 februari 2017 kl. 8:00-10:00

Plats

Sammanträdesrum Magistern

Omfattning

§§ 15-30

Beslutande

Johan Persson (S)	ordförande
Christina Fosnes (M)	1:e vice ordförande
Bertil Dahl (V)	2:e vice ordförande
Steve Sjögren (S)	
Mattias Adolfson (S)	
Marianne Dahlberg (S)	
Roger Holmberg (S)	
Elisabeth Gustavsson (S)	
Michael Ländin (S)	
Anders Andersson (C)	
Per Dahl (M)	
Carl-Henrik Sölvinger (L)	
Christopher Dywik (KD)	
Thoralf Alfsson (SD)	
Max Troendlé (MP)	

Ersättare

Marie Simonsson (S)
Erik Ciardi (C)
Ingemar Einarsson (C)
Liselotte Ross (V)
Jennie Uller (L)
Lars Rosén (SD)

Kommunstyrelsen

PROTOKOLL

Sammanträdesdatum
2017-02-07

Sekreterare

Anette Mellström

Justeras

Johan Persson
ordförande

Mattias Adolfson

Sammanträdesdatum
2017-02-07

§ 15

Genomgång av beslutsärenden

Överläggning

Samtliga beslutsärenden går igenom och kommunstyrelsens ledamöter har möjlighet att ställa frågor till ansvariga tjänstemän.

Beslut

Kommunstyrelsen fattar inte något beslut med anledning av informationerna.

§ 16

Svar på revisorernas granskningsrapport om budgetprocessen

Dnr KS 2016/1183

Handlingar

Kommunledningskontorets skrivelse den 31 januari 2017.

Skrivelse från revisorerna.

Granskningsrapport.

Bakgrund

På uppdrag av de förtroendevalda revisorerna har Ernst & Young AB (EY) genomfört en granskning av budgetprocessen i Kalmar kommun såväl för kommunstyrelsens centrala process som för nämnds interna process (socialnämnden, omsorgsnämnden och barn- och ungdomsnämnden).

Sammanfattningsvis konstaterar revisorerna följande:

”Kalmar kommun bedöms ha en väl utvecklad och inarbetad budgetprocess, såväl centralt som i granskade nämnder. Bedömningen grundar vi på att det finns en tydlig styrmodell och tydliga styrdokument. Rutiner, tidsplaner och anvisningar finns samlade i kommunens verksamhetshandbok. Beskrivningen av kommunens budgetprocess kompletteras även med information i den årliga budgeten.”

Revisorerna noterar vidare ett antal förbättringsområden. Sju av dessa berör den centrala budgetprocessen under kommunstyrelsens ansvar och övriga tre avser andra nämnder som besvaras separat av berörd nämnd.

Kommunledningskontoret har tagit fram ett förslag till yttrande över granskningsrapporten om budgetprocessen.

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar att anta kommunledningskontorets yttrande som sitt och överlämna det till kommunens revisorer som svar på granskningsrapport om budgetprocessen.

Sammanträdesdatum
2017-02-07

§ 17

Svar på revisorernas granskningsrapport om projektmedelshantering

Dnr KS 2016/1190

Handlingar

Kommunledningskontorets skrivelse den 11 januari 2017.

Skrivelse från revisorerna.

Granskningsrapport.

Bakgrund

Ernst & Young AB (EY) har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Kalmar kommun genomfört en granskning av kommunens projektmedelshantering. Den övergripande bedömningen är att de externfinansierade projekten hanteras ur intern kontrollhänseende på ett i allt väsentligt tillfredsställande sätt. Några förslag till förbättringar framgår av revisionsrapporten. Bland annat föreslås i rapporten att uppstyrningen av hur projektkoder används behöver förbättras. Revisorerna rekommenderar också att periodiseringen av projekt i samband med bokslut ska göras på speciella balanskonton.

Kommunledningskontorets har tagit fram ett förslag till yttrande över granskningsrapporten om projektmedelshantering.

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar att anta kommunledningskontorets yttrande som sitt och överlämna det till kommunens revisorer som svar på granskningsrapport om projektmedelshantering.

§ 18

Preliminärt bokslut 2016

Dnr KS 2017/0079

Handlingar

Kommunledningskontorets skrivelse den 31 januari 2017.

Preliminärt bokslut 2016.

Bakgrund

Kommunledningskontorets ekonomienhet har upprättat preliminärt bokslut för 2016. Årets resultat uppgår till 166,6 miljoner kronor, en avvikelse mot budget med 153,9 miljoner kronor.

Balanskravsresultatet, justerat för realisationsvinster vid försäljning av anläggningstillgångar med 4,0 miljoner kronor samt reservering till

Sammanträdesdatum
2017-02-07

resultatutjämningsfond (RUR) med 127,1 miljoner kronor, uppgår till 35,5 miljoner kronor.

Överläggning

Urban Sparre, kommunledningskontoret, redovisar Kalmar kommuns preliminära bokslut 2016.

Beslut

Kommunstyrelsen överlämnar preliminärt bokslut 2016 till kommunfullmäktige.

§ 19

Kommunstyrelsens årsrapport 2016

Dnr KS 2016/0012

Handlingar

Kommunledningskontorets skrivelse den 24 januari 2017.

Årsrapport 2016.

Uppföljningsrapport verksamhetsplan 2016.

Uppföljningsrapport intern kontroll 2016.

Bakgrund

Kommunledningskontoret har tagit fram ett förslag till årsrapport för verksamheten 2016. Väsentliga händelser och ändrade förutsättningar samt strategiska framtidsfrågor belyses för de olika verksamheterna. Årsrapporten utgör budgetunderlag inför budget 2018.

Det ekonomiska resultatet redovisas och analyseras. Utfallet för kontoret är en nettokostnad på 419,9 miljoner kronor jämfört med en budgetram på 469,3 miljoner kronor. Totalt sett för kommunstyrelsens verksamheter blev överskottet 49,3 miljoner kronor.

Årsrapporten sammanfattar också utfallet av de nämndsmål, aktiviteter och uppdrag som kontoret arbetat med under året för att stödja kommunfullmäktiges övergripande mål i Verksamhetsplan med budget 2016 och ekonomisk planering 2017-2018. Måluppfyllelsen uppgick till 71 %.

Årsrapporten sammanfattar också utfallet av de utförda kontrollmomenten utifrån den beslutade interna kontrollplanen 2016. Slutsatsen är att den interna kontrollen är god men några förbättringsområden har identifierats.

Arbetsutskottet har föreslagit att kommunstyrelsen godkänner årsrapport 2016 med uppföljning av verksamhetsplan samt uppföljning av den interna kontrollen för 2016.

Sammanträdesdatum
2017-02-07

Överläggning

Åsa Bejvall, kommunledningskontoret, redovisar kommunstyrelsens årsrapport för 2016.

Beslut

Kommunstyrelsen godkänner årsrapport 2016 med uppföljning av verksamhetsplan.

Kommunstyrelsen godkänner uppföljning av den interna kontrollen för år 2016.

§ 20

Kapitaltäckningsgaranti för Del-Ta Produktion AB

Dnr KS 2017/0052

Handlingar

Kommunledningskontorets skrivelse den 18 januari 2017.

Kapitaltäckningsgaranti.

Bakgrund

Del-Ta grundades 1986 och 1997 bildades ett bolag, Del-Ta Produktion AB, ägt av Del-Ta intressenter ideell förening där KIFAB i Kalmar AB gick in som medlem. Under 2015 överläts KIFAB i Kalmar AB:s medlemskap till Kalmar kommun. Sedan dess ägs Del-Ta Produktion AB av Del-Ta intressenter ideell förenings tre medlemmar; Kalmar kommun, Nybro kommun och Del-Ta Personalförening ideell förening.

Det finns ett behov av att i en kapitaltäckningsgaranti överenskomma om de tre ägarnas ansvar vid eventuellt behov av kapitaltillskott. Förslaget innebär att en kapitaltäckningsgaranti tecknas där Del-Ta personalförening ideell förening undantas vid eventuellt behov av kapitaltillskott och att Del-Ta Produktion AB betraktas som ett företag. Detta innebär att om exempelvis Kalmarfabriken redovisar ett underskott ett räkenskapsår så blir det Kalmar kommun som tillskjuter kapital för att återställa det registrerade aktiekapitalet. Redovisar Nybrofabriken ett plusresultat samma räkenskapsår minskar Kalmars kommuns kapitaltäckning i motsvarande mån.

Med detta förfaringssätt som grund föreslås att Kalmar kommun och Nybro kommun tecknar en kapitaltäckningsgaranti som garanterar att det egna kapitalet i bolaget uppgår till minst det registrerade aktiekapitalet och att garantin gäller för tiden fram till och med årsstämman 2017.

Arbetsutskottet har föreslagit att kommunstyrelsen godkänner förslag till kapitaltäckningsgaranti för Del-Ta Produktion AB.

Överläggning

Ulrick Hultman, kommunledningskontoret, redogör för förslag till kapitaltäckningsgaranti för Del-Ta Produktion AB.

Sammanträdesdatum
2017-02-07

Beslut

Kommunstyrelsen godkänner förslag till Kapitaltäckningsgaranti för Del-Ta Produktion AB.

Kommunstyrelsens ordförande får i uppdrag att underteckna kapitaltäckningsgarantin.

§ 21**Detaljplan för Svanebergs cirkulationsplats, del av fastigheten Svaneberg 2:10 m.fl.**

Dnr KS 2017/0122

Handlingar

Utdrag ur samhällsbyggnadsnämndens protokoll den 31 januari 2017, § 9.

Samrådsredogörelse.

Granskningsutlåtande den 31 januari 2017.

Planbeskrivning rev. den 31 januari 2017.

Karta.

Bakgrund

Planen syftar till att möjliggöra en representativ och funktionell entré till staden. Området ska bebyggas på ett yteffektivt sätt med en hög kvalitetsnivå i gestaltning av byggnader. Trafikplatsen ska kunna tillgodose behov från ökande trafikmängder för berörda trafikslag inom en överskådlig framtid. En attraktiv gestaltning av offentliga miljöer ska prioriteras och en god funktionalitet för gång- och cykeltrafik.

Samhällsbyggnadsnämnden har föreslagit att kommunfullmäktige antar förslag till detaljplan för Svanebergs cirkulationsplats, del av fastigheten Svaneberg 2:10 m.fl.

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar:

Kommunfullmäktige antar förslag till detaljplan för Svanebergs cirkulationsplats, del av fastigheten Svaneberg 2:10 m.fl.

§ 22**Försäljning av fastigheten Måbäret 1, Snurrom, till Gyllene Parken AB**

Dnr KS 2016/0222

Sammanträdesdatum
2017-02-07

Handlingar

Kommunledningskontorets skrivelse den 23 januari 2017.

Karta.

Bakgrund

Gyllene Parken AB är ett helägt dotterbolag till Gyllene Hem AB som tidigare har en markreservation på fastigheten Måbäret 1, Snurrom.

Gyllene Parken AB har för avsikt att uppföra totalt ca 124 kooperativa hyresrätter i tre stycken flerbostadshus. Fastighetens areal är 5 147 m². Priset för marken är 800 kronor/m² BTA. Enligt inlämnat reviderat bygglov är BTA 9 042 m². Vid ytterligare byggnation ska tilläggsköpeskilling erläggas, uppräknad med KPI.

Planutskottet har föreslagit att kommunstyrelsen säljer fastigheten Måbäret 1 enligt kommunledningskontorets förslag till Gyllene Parken AB för 7 233 600 kronor.

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar att sälja fastigheten Måbäret 1, Snurrom, enligt kommunledningskontorets förslag till Gyllene Parken AB (559057-9263) för en köpeskilling om 7 233 600 kronor.

§ 23

Motion från Pelle Sederkvist (M) om att erbjuda större valfrihet vid konsumtion av kommunala handlingar

Dnr KS 2016/0658

Handlingar

Kommunledningskontorets skrivelse den 9 januari 2017.

Motion.

Bakgrund

Pelle Sederkvist (M) föreslår i en motion att Kalmar kommun utreder förutsättningarna för att OCR-scanna alla handlingar till kommunstyrelse, fullmäktige samt nämnder och kommunala bolag.

Enligt motionären skulle denna teknik ge möjlighet att markera och spara handlingen som en ljudfil som går att lyssna på samtidigt du kör bil, lagar mat eller till och med när du är ute och joggar.

Kommunledningskontoret har tagit fram ett förslag till yttrande. Av yttrandet framgår bland annat följande:

Kalmar kommuns övergripande mål kring handlingar och information är att alla ska kunna läsa och ha möjlighet att ta till sig informationen.

Sammanträdesdatum
2017-02-07

Kommunen arbetar aktivt med struktur av texter, d.v.s. med taggar, rubriker, listor och länkar för att göra texterna så tillgängliga som möjligt. Det handlar även om att skriva kort och använda enkla, överskådliga och varierande meningar.

Som ett led i att tillgängliggöra våra dokument avråder kommunledningskontorets kommunikationsenhet från att ”ta ut dokumentet” från datorn och scanna in det. Utan en särskild programvara blir ett dokument som är inscannat en bild som inte går att läsa upp med olika hjälpmedel, eller i de hjälpmedel som finns på Kalmar kommuns hemsida.

Genom att fortsätta att konvertera texter till tillgängliga pdf:er i kallelser till våra politiska nämnder ges även möjlighet att få texterna upplästa. Sedan kan det finnas undantag. Då det redan finns programvara idag som hanterar OCR-scanning på kommunledningskontoret ska vi däremot titta vidare på hur vi kan utveckla det användningsområdet i de fall dokument inte finns digitalt från början. Huvudprincipen är dock att enbart i undantagsfall ta ut digitala dokument och scanna in dem.

När nya hemsidan kalmar.se publiceras kommer det även där att finnas utökade möjligheter att lyssna på digitalt material i både mobil och via dator.

Arbetsutskottet har föreslagit att kommunfullmäktige antar kommunledningskontorets yttrande som svar på Pelle Sederkvists (M) motion om att erbjuda större valfrihet vid konsumtion av kommunala handlingar.

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar:

Kommunfullmäktige beslutar att kommunledningskontorets yttrande från den 9 januari 2017 ska utgöra svar på från Pelle Sederkvists (M) motion om att erbjuda större valfrihet vid konsumtion av kommunala handlingar.

Motionen ska härmed anses vara besvarad.

§ 24

Motion från Björn Brändewall (L) om att servera kommunfullmäktige samma mat som i äldreomsorgen

Dnr KS 2016/0894

Handlingar

Kommunledningskontorets skrivelse den 9 januari 2017.

Motion.

Bakgrund

Björn Brändewall (L) föreslår i en motion från den 19 september 2016 att de luncher som serveras vid kommunfullmäktiges sammanträden ska bestå av

Sammanträdesdatum
2017-02-07

samma matlådor som levereras till brukare i hemtjänsten och att serveringen kombineras med information från kostenheten när så känns motiverat.

Kommunledningskontoret har tagit fram ett förslag till yttrande: Som Björn Brändewall (L) skriver i sin motion är det en god princip att beslutsfattare skaffar sig personlig erfarenhet av hur prioriteringar m.m. påverkar kommuninvånare. Därför är det relativt vanligt att nämnderna gör studiebesök inom de verksamheter de ansvarar för.

Serviceutskottet ansvarar för kostverksamheten i kommunen och hela nämnden har varit både på omsorgens kök och skolans kök och ätit.

När det gäller kommunfullmäktige och förtäring av matlådor på plats ute vid Brofästet Hotell och Konferens är det mer problematiskt. Brofästet Hotell & Konferens är ett privat företag som bland annat är beroende av försäljning av luncher för att klara sin ekonomi. På samma sätt som att inte är möjligt att ta med sig en egen matlåda till en restaurang på Kvarnholmen kan inte Brofästet Hotell & Konferens leva på att låta andra servera mat i sina lokaler om de inte samtidigt tar betalt för lokalen. Det skulle alltså innebära att kommunen både skulle få betala 85 kronor/person för att äta lunchen i matsalen samt kostnaden för själva matlådan som då beställs från serviceförvaltningens kostenhet. Att låta Brofästet Hotell & Konferens tillverka samma matlådor som kostenheten gör och servera dessa vid kommunfullmäktige är också problematiskt. De har egna kockar och planering för luncher och det är svårt som kund att utan ökade kostnader beställa in särskilda matlådor.

Arbetsutskottet har föreslagit att kommunfullmäktige antar kommunledningskontorets yttrande på Björn Brändewalls (L) motion om att servera kommunfullmäktige samma mat som i äldreomsorgen.

Överläggning

Under överläggningen föreslår Carl-Henrik Sölvinger (L), med instämmande av Max Troendlé (MP) och Christopher Dywik (KD), att kommunstyrelsen ska tillstyrka motionen.

Efter att överläggningen avslutats frågar ordföranden om kommunstyrelsen vill tillstyrka motionen eller arbetsutskottets förslag. Han finner att kommunstyrelsen tillstyrker arbetsutskottets förslag.

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar:

Kommunfullmäktige beslutar att kommunledningskontorets yttrande ska utgöra svar på Björn Brändewalls (L) motion om att servera kommunfullmäktige samma mat som i äldreomsorgen.

Motionen ska härmed anses vara besvarad.

Reservation

Carl-Henrik Sölvinger (L), Max Troendlé (MP) och Christopher Dywik (KD) reserverar sig skriftligt mot beslutet och anför följande:

Sammanträdesdatum
2017-02-07

”Det är få frågor som engagerar som mat. Mat betyder mycket för människan och är något som binder oss samman, något att samlas kring och något som vi också när vi är ensamma kan se fram emot och positivt påverka oss och vår dag. Vi har i kommunen idag en centraliserad och professionell kostorganisation i Kalmar.

Motionens intention är att lyfta upp detta, besvara frågor och stävja fördomar kring den mat som levereras till våra äldre. Att alla politiker vet vad de pratar om och med egna erfarenheter kan diskutera frågorna med våra medborgare är viktig.

Av svaret på motionen framstår det som att Kalmar kommun måste hålla kommunfullmäktigesammanträden på Brofästet och är bunden av de villkor som entreprenören där ställer upp med lunch i matsalen. Så är inte fallet, det finns alla möjligheter för kommunen att hålla dessa möten i andra eller egna lokaler med vår mobila utrustning. I egna lokaler vore det fullt möjligt att ha sammanträden med kosttema om viljan fanns. Det borde om en vilja funnits också varit möjligt med provsmakning i plenum eller i angränsande konferensrum.

Att kommunfullmäktige som Kalmars högsta beslutande organ någon gång per år fokuserade på kost vore välkommet framförallt för de fritidspolitiker idag som inte genom sitt uppdrag har kontakt med kostenheten. Intentionen är också att fokusera på den mat som levereras hem, något man sällan kommer i kontakt med vid verksamhetsbesök och måltid i matsal. Fler kunde då bli ambassadörer eller förbättringsivrare även för den levererade maten.”

§ 25

Motion från Max Troendlé (MP) om att mobilanpassa hemsidan

Dnr KS 2017/0012

Handlingar

Kommunledningskontorets skrivelse den 9 januari 2017.

Motion.

Bakgrund

Max Troendlé (MP) föreslår i en motion att Kalmar kommun ska anpassa sin hemsida för mobiltelefoner och surfplattor.

Kommunledningskontoret har tagit fram ett förslag till yttrande över motionen enligt följande:

Nuvarande webbplats har några år på nacken och hösten 2016 genomfördes därför en upphandling av nytt webbpubliceringssystem. Ett av de grundläggande kraven i upphandlingen var just möjligheten att mobilanpassa webbplatsen så att nya kalmar.se ska kunna upplevas även i mobiltelefon och

Sammanträdesdatum
2017-02-07

surfplatta. Under våren 2017 kommer den nya webbplatsen att arbetas fram och till sommaren ska den stå klar.

Arbetsutskottet har föreslagit att kommunfullmäktige bifaller motionen.

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar:

Kommunfullmäktige bifaller motionen från Max Troendlé (MP) om att mobilanpassa hemsidan.

§ 26

Medborgarförslag om att inrätta ett medborgarkontor i den nya stadsbiblioteksbyggnaden

Dnr KS 2016/1065

Handlingar

Kommunledningskontorets skrivelse den 11 januari 2017.

Medborgarförslag.

Bakgrund

I ett medborgarförslag föreslås att kommunens kontaktcenter och konsumentrådgivning sammanförs till en gemensam enhet, med benämningen medborgarkontor, med placering i den nya biblioteksbyggnaden som föreslås i det kommande kulturkvarteret.

Kommunledningskontoret har tagit fram ett förslag till yttrande. Av yttrandet framgår bland annat följande:

I arbetet med att ta fram lokalprogram för kulturkvarteret ingår funktionen konsumentrådgivning och som därför kommer att finnas med i kulturkvarteret.

Vidare pågår utredningar om kommunens förvaltningar ska samlas på ett och samma ställe och kontaktcentret, som idag är organiserat under kommunledningskontoret med placering i stadshuset, bör i så fall placeras nära alla förvaltningar. Om det inte blir någon samlokalisering av kommunens förvaltningar så bör kontaktcenter ha kvar sin placering i nuvarande lokaler.

En komplettering av kontaktcentrets verksamhet med konsumentvägledning är en god idé men att utöka öppettiderna ökar också kostnaderna. Bemanningsfrågor i en gemensam funktion för bibliotek, kontaktcenter och konsumentvägledning uppstår. Här finns specialistkompetenser som idag inte kan utövas av kollegor i en gemensam funktion.

Redan idag är det svårt att få plats med alla funktioner som ska finnas i kulturkvarteret och att lägga till ytterligare en funktion kommer att minska möjligheten att få plats med kulturverksamheterna. I kulturkvarteret kommer dock ytor för samhällsinformation att finnas.

Sammanträdesdatum
2017-02-07

Med anledning av ovanstående anser kommunledningskontoret att kontaktcenter inte bör flyttas till kulturkvarteret.

Arbetsutskottet har föreslagit att kommunledningskontorets yttrande ska utgöra svar på medborgarförslaget.

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar att kommunledningskontorets yttrande från den 11 januari 2017 ska utgöra svar på medborgarförslaget om att inrätta ett medborgarkontor i den nya stadsbiblioteksbyggnaden.

Medborgarförslaget ska härmed anses vara besvarat.

§ 27

Medborgarförslag om att öka medborgarinflytandet genom att införa en mobil röstningsapp

Dnr KS 2016/0951

Handlingar

Kommunledningskontorets skrivelse den 24 januari 2017.

Medborgarförslag.

Bakgrund

Ett medborgarförslag har lämnats om att öka medborgarinflytandet genom en mobil röstningsapp. Enligt förslagsställaren kan en sådan app användas för att öka medborgarinflytandet i vissa frågeställningar och på så sätt öka den demokratiska processen. Detta skulle ske genom rådgivande omröstningar i större frågor.

Kommunledningskontoret har tagit fram ett förslag till yttrande. Av yttrandet framgår bland annat följande:

Som invånare i Kalmar finns en rad olika möjligheter att vara med och påverka, exempelvis genom medborgarförslag eller att använda funktionen Tyck till på kommunens hemsida. Kommunallagen ger även möjlighet för fullmäktige att som ett led i beredningen av ett ärende inhämta synpunkter från medlemmar i kommunen. Exempelvis genom en folkomröstning, opinionsundersökning eller något liknande förfarande.

I de fall kommunen framöver vill genomföra undersökningar kommer kommunens nya hemsida ge bra möjlighet för sådana undersökningar. Då hemsidan kommer att vara helt mobilanpassad blir det enkelt att använda telefoner eller läsplattor och det kommer inte att behövas en särskild app för detta. På sikt undersöks även möjligheten att elektroniskt lämna medborgarförslag, även det kommer ske via den mobilanpassade hemsidan i så fall och inte genom en särskild app.

Att konsekvent i ”större” ärenden låta medlemmarna vara med och rösta skulle kunna vara ett sätt att öka inflytandet i kommunala frågor. Det är även viktigt

Sammanträdesdatum
2017-02-07

att fullmäktigeuppdraget inte urholkas för de ledamöter som väljer att ta på sig ett demokratiskt uppdrag. Kommunfullmäktige är direktvalda av alla kommunens röstberättigade, deras uppdrag är fatta beslut och det ingår att lyssna på och inhämta synpunkter från sina väljare.

Arbetsutskottet har föreslagit att kommunstyrelsen beslutar att inte införa en mobil röstningsapp.

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar att inte införa en mobil röstningsapp.

Medborgarförslaget ska härmed anses vara besvarat.

§ 28

Yttrande över Utbildningsdepartementets promemoria En flexiblere ämneslärarutbildning

Dnr KS 2016/1160

Handlingar

Utdrag ur barn- och ungdomsnämndens protokoll den 25 januari 2017, § 4.

Barn- och ungdomsförvaltningens skrivelse den 4 januari 2017.

Remiss.

Bakgrund

Kalmar kommun har fått möjlighet att yttra sig över Utbildningsdepartementets promemoria En flexiblere ämneslärarutbildning. I promemorian lämnas bland annat förslag om en mer flexibel ämneslärarutbildning med inriktning mot arbete i grundskolans årskurs 7-9. Syftet är att skapa förutsättningar för lärosätena att anordna en mer attraktiv ämneslärarutbildning och därmed öka söktrycket till och genomströmningen i utbildningen. Genom att det skapas större möjlighet till samläsning mellan inriktningarna, ökar också lärosätenas möjlighet att anordna utbildning i ämnen som få studenter vill läsa på båda inriktningarna.

Barn- och ungdomsnämnden har föreslagit att kommunstyrelsen tillstyrker promemorians syfte.

Beslut

Kalmar kommun ställer sig positiva till promemorians syfte, att skapa förutsättningar för lärosätena att anordna en mer attraktiv ämneslärarutbildning och därmed öka söktrycket till och genomströmningen i utbildningen.

Sammanträdesdatum
2017-02-07

§ 29

Yttrande över Näringsdepartementets promemoria Återbostadisering

Dnr KS 2016/1159

Handlingar

Utdrag ur samhällsbyggnadsnämndens protokoll den 31 januari 2017, § 6.

Samhällsbyggnadskontorets skrivelse den 26 januari 2017.

Sveriges Kommuner och Landstings yttrande den 20 januari 2017.

Remiss.

Bakgrund

I Näringsdepartementets promemoria Återbostadisering föreslås en ny bestämmelse i plan- och byggförordningen som innebär att utformnings- och egenskapskraven på bostäder som tillkommer genom ändrad användning av utrymmen i flerbostadshus ska ställas med utgångspunkt i utformningen och egenskaperna hos befintliga bostäder i huset. Nybyggnadsreglerna ska därmed inte tillämpas vid byggnadsnämndens prövning av dessa ärenden. Förslaget utgör svaret på ett uppdrag att utarbeta författningsförslag som underlättar s.k. återbostadisering.

Sverige Kommuner och Landsting (SKL) har yttrat sig över förslaget och tillstyrkt den föreslagna förändringen i plan- och byggförordningen. Samhällsbyggnadsnämndens ställer sig bakom SKL:s yttrande och föreslår att kommunstyrelsen tillstyrker de föreslagna ändringarna.

Beslut

Kommunstyrelsen antar samhällsbyggnadsnämndens yttrande som sitt och överlämnar det till Näringsdepartementet som Kalmar kommuns svar på remissen om Återbostadisering.

§ 30

Yttrande över betänkandet En svensk flygskatt (SOU 2016:83)

Dnr KS 2016/1232

Handlingar

Regionförbundet i Kalmar läns yttrande den 2 februari 2017 inkl. bilaga.

Remiss.

Bakgrund

Kalmar kommun har fått betänkandet En svensk flygskatt (SOU 2016: 83) för yttrande. Utredningen om skatt på flygresor har haft i uppdrag att analysera och lämna förslag på hur en skatt på flygresor kan utformas. Syftet med skatten

Sammanträdesdatum
2017-02-07

ska vara att flygets klimatpåverkan ska minska för att bidra till att nå miljö kvalitetsmålet Begränsad klimatpåverkan. I utredningens uppdrag har även ingått att bedöma om den så kallade myndighetsavgiften inom luftfartsområdet som Transportstyrelsen tar ut, bör avskaffas. Lagen om skatt på flygresor föreslås träda i kraft den 1 januari 2018.

Regionförbundet i Kalmar län har tagit fram ett yttrande över betänkandet. Sammanfattningsvis innefattar yttrandet följande synpunkter:

- Förslaget står i motsats till viktiga nationella mål till exempel för regional tillväxtpolitik, motverkar regeringens förslag om utflyttning av statliga verk samt Landsbygdskommitténs övergripande mål för landsbygdens utveckling.
- Förslaget slår mot regioner där flyget är avgörande för möjligheterna att ta sig till och från huvudstaden samt till internationella förbindelser då alternativa kollektiva resmöjligheter saknas eller är bristfälliga.
- Regionförbundet i Kalmar län menar att förslaget inte bör genomföras.
- Om förslaget trots det genomförs bör regioner där alternativ kollektivtrafik inte är möjlig undantas från flygskatt.
- För att nå huvudsyftet med utredningen, att minska flygets miljöpåverkan, bör ett förslag tas fram som ger incitament för flygbolagen att öka användning av biobränsle.

Då Kalmar Öland Airport är en regional flygplats finns ett värde i att både Kalmar kommun och Regionförbundet lämnar ett samstämmigt yttrande.

Överläggning

Under överläggningen redovisas följande förslag:

1. Christopher Dywik (KD) föreslår, med instämmande av Christina Fosnes (M), Thoralf Alfsson (SD), Carl-Henrik Sölvinger (L) och Anders Andersson (C), att kommunstyrelsen ska anta regionförbundets förslag till yttrande.
2. Max Troendlé (MP) föreslår att kommunstyrelsen ska lämna följande yttrande:
”Kalmar kommun bejakar en flygskatt då principen att varje transportslag skall bära sina klimatkostnader följer kommunens ambitioner för en fossilbränslefri kommun till 2030.

Vi uppmanar Regeringen att i konsekvens med införandet särskilt föra en offensiv tilldelning på Trafikverkets medel i vår region för att aktivt ställa om och bruka en funktionell infrastruktur i form av uppgradering av länets järnvägar och kollektivtrafik. En nationell satsning för att utveckla biodrivmedel även för flyget bör initieras.”

Efter att överläggningen avslutats frågar ordföranden om kommunstyrelsen vill bifalla Christopher Dywiks m.fl. förslag att anta regionförbundets yttrande eller Max Troendlés förslag. Han finner att kommunstyrelsen antar regionförbundets yttrande.

Sammanträdesdatum
2017-02-07

Beslut

Kommunstyrelsen antar Regionförbundet i Kalmar läns yttrande som sitt och överlämnar det till Finansdepartementet som Kalmar kommuns yttrande över betänkandet En svensk flygskatt (SOU 2016:83).

Reservation

Max Troendlé (MP) reserverar sig skriftligen mot beslutet och anför:

”Detta då vi tycker att alla transportmedel ska bära sina klimatkostnader, och att subventioner till flygtransporter genom uteblivna skatter snedvrider konkurrensen. Förslaget kommer, enligt utredningen, varken drabba Kalmar kommun eller sysselsättningen i landet. Däremot kommer förslaget, enligt utredningen leda till minskade utsläpp, vilket är i linje med det nationella miljömålet ’begränsad klimatpåverkan’, samt de regionala och kommunala målen om att vara fossilbränslefria senast 2030.”

Protokollsanteckning

Bertil Dahl (V) och Liselotte Ross (V) redovisar en protokollsanteckning enligt följande:

”Tillgång till flyg är mycket viktigt för utvecklingen av vår kommun och vår region. Flygresandet har också ökat under ett antal år. Detta beror bland annat på att kommunikationen med tåg inte är tillräckligt bra och att våra resor blir fler och längre.

Men flyget har också stor negativ miljöpåverkan. Därför måste miljövänliga alternativ snabbare byggas ut och flygbränslet måste göras miljövänligare. En del har hänt, men de stora besluten för förändring finns inte. Detta är utgångspunkten för det förslag till svar som nu presenteras.

Trots detta måste vi se nödvändigheten av att flyget mer tar sitt miljöansvar och större andel av de verkliga kostnaderna för sin miljöpåverkan. Den föreslagna flygskatten är en liten del.

Vi har svårt att se att de föreslagna nivåerna med tillägg med 80 kr på resa i Europa, 280 kr på resa i världsdelarna runt Europa och 430 kr på de riktigt långa resorna i världen som orimliga. Det är antagligen få som ställer in sin resa till huvudstaden på grund av 80 kr.

Flygskatt finns idag i ett antal EU-länder som exempelvis Tyskland och Storbritannien. Målet för EU bör naturligtvis vara att enhetliga regler gäller i Europa, men vi kan inte avvakta detta. Vi bör ta ett större ansvar.”

Delegationsbeslut

- Ordförandebeslut Tillgänglighetspris 2016
KS 2016/1093
- Beslut om försäljning av fastigheten Smedby 1:23, Boholmarna
KS 2017/0056

Kommunstyrelsen**PROTOKOLL**

Sammanträdesdatum
2017-02-07

- Beslut om försäljning av fastigheten Hagby 12:12
KS 2017/0057
- Beslut om förlängning av markreservation för Boet Bostad AB på fastigheterna Tranbäret 1 och Björnbäret 1, Snurrom
KS 2016/0025
- Beslut om förlängning av markreservation för Gyllene Hem AB på fastigheten Måbäret 1, Snurrom
KS 2016/0025
- Beslut om gästfrihet vid Kalmar Hästsportklubbs nationella kvaltävlingar
KS 2016/1162
- Beslut om gästfrihet vid kvaltävling till Göteborgs Horseshows Sverigeponny
KS 2016/1163
- Yttrande över Statens geotekniska instituts remiss om Handlingsplan för hållbart markbyggande i ett föränderligt klimat
KS 2016/1199
- Beslut om att Kalmar kommun avstår från att yttra sig över förslag till Socialstyrelsens föreskrifter om legitimation för yrke inom hälso- och sjukvården vid utbildning från tredjeland
KS 2017/0062
- Beslut om att Kalmar kommun avstår från att yttra sig över Boverkets förslag till allmänna råd om bredbandsanslutning
KS 2017/0037
- Yttrande över ansökan om bygglov för fastigheten Hagbygårde 2:2
KS 2016/1250
- Yttrande över ansökan om bygglov för fastigheten Vänskapen 1
KS 2017/0029
- Yttrande över ansökan om bygglov för fastigheten Västerslät 16:3
KS 2017/0032
- Yttrande över ansökan om bygglov för fastigheten Boken 15
KS 2017/0038
- Yttrande över ansökan om bygglov för fastigheten Rovän 14
KS 2017/0047
- Yttrande över ansökan om bygglov för fastigheten Krankelösa 2:2
KS 2017/0055

Kommunstyrelsen**PROTOKOLL**

Sammanträdesdatum
2017-02-07

- Yttrande över ansökan om bygglov för fastigheten Talludden 1
KS 2017/0072
- Yttrande över ansökan om bygglov för fastigheten Rinkaby 3:48
KS 2017/0075
- Yttrande över ansökan om grävstillstånd för fjärrvärme servisledning kv.
Rasten 2, Lech Walesas gata
KS 2017/0053
- Yttrande över Matgrossisten Mårdskog & Lindkvist AB:s ansökan om
tillstånd till allmän kameraövervakning
KS 2016/1266
- Yttrande över Optimera Detaljhandel AB:s (Ica Maxi) ansökan om
tillstånd till allmän kameraövervakning
KS 2017/0045

Anmälningssärenden

- Arbetsutskottets protokoll den 17 januari och 24 januari 2017
KS 2017/0016
- Personalutskottets protokoll den 18 januari 2017
KS 2017/0015
- Granskning av omsorgsnämndens resursplanering och bemanning
KS 2017/0025
- Granskning av omsorgsnämndens arbete för minskad ohälsa bland
anställda
KS 2017/0026
- Sveriges Kommuner och Landstings beslut om Överenskommelse om
att stärka jämställdhetsarbetets inriktning mot män, pojkar och
maskulinitetsfrågor
KS 2017/0069
- Sveriges Kommuner och Landstings beslut om Kvalitet i särskilt boende
KS 2017/0073
- Sveriges Kommuner och Landstings beslut om Handlingsplan för
samverkan vid genomförande av vision e-hälsa 2025
KS 2017/0105
- Kalmar läns pensionskapitalförvaltning AB:s portföljrapport för december
2016
KS 2016/0007

Länsstyrelsen i
Kalmar län

KALMAR KOMMUN Kommunledningskontoret Kansliet	
2017 -01- 23	
Diarienummer	Diarienummer

1/2

PROTOKOLL
2017-01-20

Dnr: 201-60-17

Ny ersättare för ledamot i kommunfullmäktige

Länsstyrelsen utser ny ersättare för ledamot i kommunfullmäktige från och med den 20 januari 2017 till och med den 14 oktober 2018.

Kommun: Kalmar

Parti: Arbetarepartiet-Socialdemokraterna

Ny ersättare: Sven-Erik Ekblad

Avgången ersättare: Malin Anell

Den som berörs av beslutet har markerats med en asterisk (*) i följande sammanställning.

Kalmar Norra

Ledamot

Robert Sigvardsson
Dzenita Abaza
Mattias Adolfson
Marie Simonsson
Roger Holmberg
Magnus Lundén
Michael Ländin
Marianne Dahlberg
Nasim Malik
Annika Brodin
Steve Sjögren
Anette Lingmerth
Lasse Johansson
Elisabeth Gustavsson

Ersättare

1. Gunilla Johansson
2. Daniel Modée
3. Helena Olsson
4. Roland Peterson
5. Ylva Hällblad
6. Gunnar Nilsson
7. Cecilia Jansson
8. Jussi Gröhn
9. Nikos Strachinis
10. Inger Henriksson
11. Göran Wiegert
12. Inger Kornelius
13. Jens Ison Thoor
14. Sven-Erik Ekblad *

Kalmar kommun
kommun@kalmar.se

Överprövning

Detaljplan: Del av fastigheterna Rinkaby 6:46 m.fl., Södra staden etapp
1, Rinkabyholm

Antagandebeslut: § 239, 2016-12-19

Prövning enligt 11 kap. 10 § PBL

Länstyrelsen beslutar enligt 11 kap. 10 § PBL att *inte* överpröva kommunens beslut (avser om planen är olämplig beträffande riksintressen, mellankommunala frågor, miljö kvalitetsnormer, strandskydd samt hälsa och säkerhet).

Detta beslut kan enligt 13 kap. 4 § PBL inte överklagas.

Deltagande

Beslut har fattats av länsarkitekt och chef för samhällsbyggnadsenheten Pär Hansson efter föredragning av planarkitekt Christian Forssell.

Handlingen är signerad digitalt och har därför ingen namnunderskrift.

Pär Hansson

Christian Forssell

Socialnämnden

§ 11

Ej verkställda beslut 4:e kvartalet 2016

Dnr SN 2016/0017.11.01

Handlingar

Tjänsteskrivelse daterad 2017-01-13.
Rapport ej verkställda beslut 4:e kvartalet 2016.

Bakgrund

Socialnämnden ska kvartalsvis redovisa ej verkställda beslut till Inspektionen för vård och omsorg, IVO. Besluten ska även redovisas till kommunens revisorer samt rapporteras till kommunfullmäktige. Detta enl. 28 § f-h, lag om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS samt 16 kap 6 § f-h, socialtjänstlagen, SoL. De beslut som inte har verkställts inom tre månader från datum då beslut togs samt avbrott i verkställigheten som varar mer än tre månader ska rapporteras.

I bifogad fil finns redovisning av de beslut som rapporterats till IVO för 4:e kvartalet 2016. Redovisningen avser ärenden som tidigare rapporterats med datum för när de verkställts, ärenden som kvarstår som ej verkställda samt ärenden som tillkommit under senaste kvartalet.

Anledning till att beslut ej verkställts enligt SoL

Orsaken till att insatsen kontaktfamilj inom IFO ej verkställts är att det saknas lämpliga uppdragstagare. I något fall att den enskilde tackat nej till föreslagen kontaktfamilj.

Anledning till att beslut ej verkställts enligt LSS

När det gäller kontaktpersoner inom LSS har beslut inte verkställts eftersom några personer tackat nej till föreslagen kontaktperson. I några fall är anledningen att den enskilde önskar skaffa kontaktperson inom det egna nätverket. Det förekommer även att tilltänkta kontaktpersoner tackar nej till uppdrag antingen i samband med förfrågan eller efter att kontaktpersonen träffat den enskilde. Markeringen * innebär ett delvis verkställt beslut.

När det gäller insatsen bostad för vuxna enligt LSS har ett beslut avslutats utan verkställighet p.g.a. att den enskilde tackat nej till två skäliga erbjudanden. Med anledning av detta har en omprövning av förhandsbeskedet gjorts och ett avslagsbeslut har fattats. Bland de ärenden som ännu inte verkställts finns ytterligare några där den enskilde tackat nej till förslag på bostad.

Socialnämnden**UTDRAG**

Sammanträdesdatum
2017-01-31

Beslut

Socialnämnden beslutar att godkänna informationen avseende ej verkställda beslut för 4:e kvartalet 2016 och överlämna denna till kommunfullmäktige. Sammanställningen skickas även till kommunrevisorerna.

Sekreterare

Martina Eriksson

Justeras

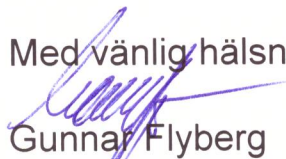
Roger Holmberg (S)
ordförande

Nasim Malik (S)

Hej!

Jag vill lämna ett medborgarförslag om fler parkeringsplatser i Ljusstaden. Hela stadsdelen har parkeringsförbud och bara EN rad med p-platser på Utvecklingsvägen. Då de flesta har två bilar blir uppfarten full och ingen plats för besökande. Hur tänker ni lösa det problemet? Hur har ni tänkt er "torget" som nu håller på att iordningställas efter ett halvårs grävande och som aldrig verkar bli färdigt...
Jag yrkar på fler parkeringsplatser jämnt fördelade över stadsdelen.

Med vänlig hälsning

Gunnar Flyberg
Mångfaldsvägen 1
393 60 Kalmar
0702557799

Kalmar kommun
Box 611
391 26 KALMAR

KALMAR KOMMUN Kommunstyrelsens kansli 791 22 2017 -01- 25
Diarienummer: <i>KS2017/0082 02.04</i>

Medborgarförslag om att i Kalmar kommun införa förbud mot tiggeri.

BAKGRUND

I de centrala delarna av landets större städer sitter eller ligger människor som förefaller vara i yttersta nöd på gator och torg och ber om allmosor. Den övervägande delen förefaller vara romer från Östeuropa, främst Rumänien, som flyr från vad som med all förmodan är en svår social misär.

De som i sin medmänsklighet ger dessa människor en slant bidrar inte på något vis till att upprätta dem som medmänniskor och att göra deras liv mera värdigt. Tvärtom monterar detta fast gatutiggarna i en fortsatt social förnedring och gör de facto deras utslagning från samhället än mer permanent. Den som tigger från oss på gatan erbjuder inte något annat än sin sociala utsatthet och den som ger utnyttjar därför en annan människas förnedring för att få tillfredsställelsen att på detta sätt bedöva sitt sociala samvete. Men samvetsbedövningen är bedräglig eftersom den som skänker allmosor till en gatutiggare innerst inne oftast vet att givande inte alls bidrar till att på ett verksamt sätt hjälpa den utsatte.

Alldeles oberoende av vilka motiv den som ger allmosor nu har kan fortsatta inkomster från gatutiggeri aldrig vara en lösning på dessa utsatta människors sociala utslagning, misär och förnedring. Här måste i stället helt andra, mera omfattande och mera strukturellt inriktade åtgärder i form av utbildning, tillgång till hälsovård och olika former av social och medicinsk rehabilitering sättas in. Det finns här starka skäl att tro att så länge gatutiggandet ger ett låt vara miserabelt men likväl möjligt livsuppehälle, kommer tillräckliga strukturella åtgärder från samhället att utebli, vilket gör att gatutiggarnas socialt förnedrande situation bara fortsätter. Den enda rimliga åtgärden för att långsiktigt hjälpa dessa människor till ett någorlunda värdigt och drägligt liv är därför att ta bort så stora delar som möjligt av deras inkomster från gatutiggeriet. Jag är övertygad om att ingenting annat, och särskilt inte mera allmosor, kommer att kunna ge dessa utsatta människor ett värdigt liv.

Undertecknad är övertygad om att ett förbud mot att ge till gatutiggare skulle sända en viktig signal om de allvarliga underliggande problem som denna verksamhet grundar sig på och därmed tvinga fram mera omfattande strukturella stödinsatser för att verksamt bistå denna utsatta grupp.

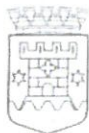
HEMSTÄLLAN

Med ledning av ovan anført hemställer undertecknad om följande:

Att man inom Kalmar kommun snarast inför förbud mot tiggeri, något som därefter ska inskrivas i kommunens ordningsstadga.

Kalmar den 24 januari 2017

Jan-Ingemar Lundström, kommunmedborgare

Datum
20170126

Kalmar kommun
Box 611
391 26 Kalmar

Från

Namn:
Staffan Ljungar .

Adress:
Tyska Bruket 101 395 90 Kalmar .

Telefon:
070 211 94 95

e-postadress:
staffan.ljungar@tyskabruket.se

Förslaget (Presentera här kort ditt medborgarförslag)

Jag föreslår att Kalmar Kommuns Kostenhet omedelbart skall sluta köpa och använda "ekologiska ägg" fram tills att halterna av PCB och dioxiner bevisligen kommit ner under de halter som finns i "konventionella ägg". Helst borde det ju inte finnas några spår alls av de ovannämnda mycket giftiga ämnena i de dyrare ekologiska äggen .

Motivering (Här kan du lämna en mer utförlig beskrivning av ditt medborgarförslag. Motivera gärna varför du anser att förslaget ska genomföras och hur det i så fall skulle kunna ske)

Livsmedelsverket har påvisat att medianhalterna av dioxin och PCB i ekologiska ägg är tre gånger så höga som i konventionella ägg . Visserligen ligger halterna under nu gällande gränsvärden men dessa värden kan utan förvarning revideras vilket ofta sker när ny forskning visar att tidigare satta gränsvärden visat sig felaktiga . Jag har lyft frågan med Kostenheten men de tycker att de får mycket "ekologiskt" för pengarna när de köper ekologiska ägg och att de anser att de ekologiska hönsen har det bättre och vill därför fortsätta att köpa och använda ekologiska ägg . Med tanke på att serviceförvaltningen och samhällsbyggnadsnämnden nu driver ett projekt för att få bort giftiga ämnen i den miljö våra barn vistas i typ förskolor , skolor , skolgårdar så är det en i mitt tycke en konstig logik att man då inte i första hand ser till att det som barnen ska äta är så giftfritt som möjligt .Det mål som finns i kommunens "Budgetmål" att en viss % av alla inköpta matråvaror skall vara ekologiska bör inte , anser jag , påverka kostenheten att köpa ekologiska ägg som f.n. är både giftigare och dyrare än konventionella . Avsikten med det ekologiska budgetmålet hoppas jag är en omtanke om de kommuninnevärnarnas hälsa som äter av den kommunalt tillagade maten . Jag tycker inte att det är en förnuftig förklaring till att köpa de dyrare och giftigare ekologiska äggen att hönorna har det bättre och att budgetmålet % -sats skall uppnås .

Jag accepterar att mina uppgifter publiceras på kommunens hemsida.

Underskrift

Staffan Ljungar

Motion från Carl-Henrik Sölvinger (L)

Testa japanska toaletter

För att stärka människors möjlighet att i så stor utsträckning som möjligt tillvarata sina förmågor samt värna deras integritet och värdighet bör Kalmar kommun på försök installera japanska toaletter som gör att äldre och/eller personer med funktionsnedsättning ges möjlighet att klara större delen av toalettbesöken själva utan hjälp från personal.

En japansk toalett är högteknologisk och assisterar användaren med allt ifrån automatisk upp- och nedfällning av lock till tvättning och torkning av intima kroppsdelar.

Flera nya särskilda boenden byggs eller ska byggas i Kalmar kommun och det vore utmärkt att kunna ha med avancerade toaletter redan i planeringsstadiet av dessa boenden. Andra tänkbara verksamheter som vore betjänta av toaletterna vore t.ex. särskola eller daglig verksamhet enligt LSS.

De japanska toaletterna har nått den svenska marknaden men ännu inte kommunerna. I omsorgen i Danmark är det dock vanligt förekommande med "skulletoalett". Studier från Danmark visar t.ex. att installation av sådana toaletter ger personalen en bättre arbetsmiljö och brukarna en större självständighet.

Mot denna bakgrund yrkar jag:

Att omsorgsnämnden får i uppdrag att utreda möjligheterna till ett pilotprojekt med japanska toaletter på ett utvalt vård- och omsorgsboende.

Att kommunledningskontoret får i uppdrag att utreda i vilka övriga kommunala verksamheter japanska toaletter skulle kunna fylla en funktion.

Carl-Henrik Sölvinger (L)

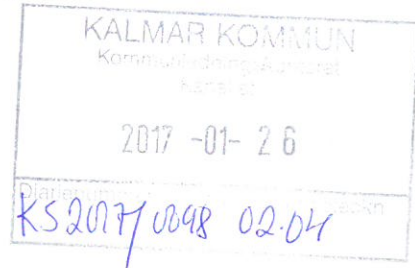
Kalmar kommun

WWW.KALMAR.SE

MEDBORGARFÖRSLAG

Datum

Kalmar kommun
Box 611
391 26 Kalmar

Från

Namn:

Magnus Jernetz-Gustavsson

Adress:

Klunkens backe 1 lgh 100, 39352 Kalmar

Telefon:

0702795722

e-postadress:

mjg@live.se

Förslaget (Presentera här kort ditt medborgarförslag)

Jag tycker det är dags att bredda funtionshinder-parkeringsplatserna vid Stensberghemmet.

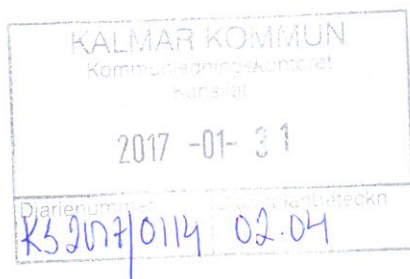
Motivering (Här kan du lämna en mer utförlig beskrivning av ditt medborgarförslag. Motivera gärna varför du anser att förslaget ska genomföras och hur det i så fall skulle kunna ske)

Parkeringsplatserna är alldeles för smala. Kommer man dit på dagen kan man vara lycklig om man kan ta sig in eller i bilen. Jag behöver som så många andra funktionshindrade mer utrymme för att ta mig in och ut ur bilen och räcker det inte med 30-40 cm. Även kommunens bilar skulle vinna på det då man tycker man parkerar för nära dem för att få en chans att komma in och ur bilen.

Jag accepterar att mina uppgifter publiceras på kommunens hemsida.

Underskrift

Magnus Jernetz-Gustavsson

Datum

Kalmar kommun
Box 611
391 26 Kalmar

Från

Namn:

Linda Fredriksson

Adress:

Trollbäckens 22 39352 Kalmar

Telefon:

073-686 24 83

e-postadress:

linda.fredriksson@kalmar.se

Förslaget (Presentera här kort ditt medborgarförslag)

Starta ett Aktivitetsförråd.
Andra kommuner har gjort det så omöjligt är det inte.

Motivering (Här kan du lämna en mer utförlig beskrivning av ditt medborgarförslag. Motivera gärna varför du anser att förslaget ska genomföras och hur det i så fall skulle kunna ske)

Jag tycker Kalmar kommun ska starta ett Aktivitetsförråd där barnfamiljer kan låna olika slags utrustning för olika aktiviteter tex skridskor, skateboard, pjäxor m.m. Jag är ensamstående fritidspedagog = idrottslärare. Jag ser & hör att barn rör sig mindre på sin fritid = all forskning visar på hur viktigt det är att röra på sig i unga år. Som ensamstående vet jag hur dyrt det är att köpa utrustning & för vissa är även begagnat för dyrt. Finns möjligheten så skulle jag gärna vilja vara med och se om det går att bygga upp ett sådant förråd.

Jag accepterar att mina uppgifter publiceras på kommunens hemsida.

Underskrift

Linda Fredriksson

MEDBORGARFÖRSLAG

Datum

2016-12-17

Kalmar kommun
Box 611
391 26 Kalmar

KALMAR KOMMUN Kommunledningskontoret Kansliet	
2017 -01- 13	
Diarienummer	Öppningsarbetsnr

KALMAR KOMMUN Kommunledningskontoret Kansliet	
2017 -01- 30	
Diarienummer	Öppningsarbetsnr
KS2017/0115	0204

Från

Namn:

Fredrik Mundt

Adress:

Smedhagsvägen 23. 39471 Kalmar

Telefon:

0706477352

e-postadress:

Förslaget (Presentera här kort ditt medborgarförslag)

Gångtunnlar under Erik Dahlbergs väg mellan polishuset och giraffens köpcentrum samt mellan mejeriet och Giraffens köpcentrum

Motivering (Här kan du lämna en mer utförlig beskrivning av ditt medborgarförslag. Motivera gärna varför du anser att förslaget ska genomföras och hur det i så fall skulle kunna ske)

Jag tar mig dagligen över Erik Dahlbergs väg mellan giraffens köpcentrum och mejeriet och upplever för ofta problem med trafikanter, både bilister som fotgängare och cyklister som betar sig på ett trafikfarligt sätt. Gångtunnlar skulle även förbättra trafikflödet på vägen då bilister slipper vänta på fotgängare och cyklister ska korsas gatan.

Jag accepterar att mina uppgifter publiceras på kommunens hemsida.

Underskrift

F. Mundt

Kalmar kommun

WWW.KALMAR.SE

MEDBORGARFÖRSLAG

Datum
2016-12-17

Kalmar kommun
Box 611
391 26 Kalmar

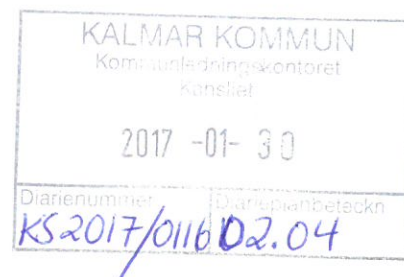
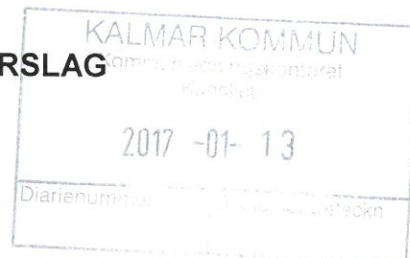
Från

Namn:
Fredrik Mundt

Adress:
Smedhagsvägen 23, 39471 Kalmar

Telefon:
0706477352

e-postadress:

Förslaget (Presentera här kort ditt medborgarförslag)

På gångvägen mellan måleksvägen 59 och smedby hälsocentral så finns det en T-korsning som leder till gångtunneln under Ingeltorpsvägen. Denna T-korsning är oupplyst och skulle behöva en gatulampa

Motivering (Här kan du lämna en mer utförlig beskrivning av ditt medborgarförslag. Motivera gärna varför du anser att förslaget ska genomföras och hur det i så fall skulle kunna ske)

Motiveringen är att när det är mörkt så är T-korsningen väldigt mörk då den gatubelysning som finns runt omkring T-korsning inte kan lysa upp T-korsningen så man ser inte om det är någon i korsning. Dett gäller verkligen på vintern när många klär sig i svart och inte använder sig av reflexer eller belysning.

Jag accepterar att mina uppgifter publiceras på kommunens hemsida.

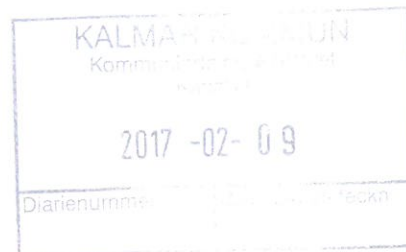
Underskrift

F. Mundt

Datum
2017-02-07

Kalmar kommun
Box 611
391 26 Kalmar

Från

Namn:
Percy Linder

Adress:
Kättils väg 2

Telefon:
0705153622

e-postadress:
percy.linder@icloud.com

Förslaget (Presentera här kort ditt medborgarförslag)

Mörevägen i Ljungbyholm har en så kraftig trafikgenomströmning att det får en mycket stor miljöpåverkan på dom boende. Framförallt är det tung trafik från Olof Johanssons väg som ta Mörevägen från Trekanten söderut.

Motivering (Här kan du lämna en mer utförlig beskrivning av ditt medborgarförslag. Motivera gärna varför du anser att förslaget ska genomföras och hur det i så fall skulle kunna ske)

En stor hjälp skulle vara att leda tung trafik norrut direkt på E22 från Trekanten, via Mörevägen. Någon form av hinder skulle behövas för denna trafiken söderut på Mörevägen. Tung nyttotrafik skulle kunna ledas in till Ljungbyholm från söder på E22 och inte från norr. Eller leda tung trafik direkt på Riksväg 25 från Nybrohållet som skall söderut och inte genom Harby ut mot Mörevägen.

Jag accepterar att mina uppgifter publiceras på kommunens hemsida.

Underskrift

Handläggare
Kommunens revisorer

Datum
2016-11-221-23

KALMAR KOMMUN Kommunledningskontoret Kansliet	
2016 -11- 28	
Diarienummer: KS2016/1183	Diarietjänstbeteckn 01.06

Till
Kommunstyrelsen
Socialnämnden
Omsorgsnämnden
Barn- och ungdomsnämnden
Kommunfullmäktige för kännedom

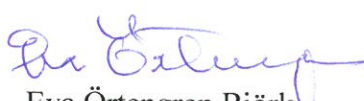
Granskning av budgetprocessen

Budgetprocessen är navet i kommunens styrning och resursfördelning till verksamheterna. En väl fungerande budgetprocess och budgetföljsamhet stärker kommunens förutsättningar för att uppnå god ekonomisk hushållning. På uppdrag av de förtroendevalda revisorerna har Ernst & Young AB (EY) genomfört en granskning av budgetprocessen där den övergripande revisionsfrågan har varit att bedöma om kommunstyrelsen och nämnderna i samband med budgetprocessen vidtar tillräckliga åtgärder för att uppnå ekonomisk balans och ett effektivt resursutnyttjande.

Enligt genomförd granskning bedöms Kalmar kommun ha en väl utvecklad och inarbetad budgetprocess, såväl centralt som i granskade nämnder. Bedömningen grundas på att det finns en tydlig styrmodell och tydliga styrdokument. Rutiner, tidplaner och anvisningar finns samlade i kommunens verksamhetshandbok. Beskrivningen av kommunens budgetprocess kompletteras även med information i den årliga budgeten. För att få fullt ut ändamålsenlig och effektiv budgetprocess som säkerställer att uppdraget realiserats har noterats ett antal förbättringsområden. Dessa framgår av bifogad revisionsrapport.

Mot bakgrund av vad som framkommit i granskningen ges ett flertal rekommendationer. Vi ställer oss bakom dessa och vill särskilt trycka på vikten av att direktiv och planeringsförutsättningar ges från kommunstyrelsen samt vikten av att budgetäskanden behandlas hos nämnderna på ett mer formaliserat sätt. Därtill vill vi understryka vikten av transparens såväl i budgetarbetet som i uppföljning av nämndernas verksamheter.

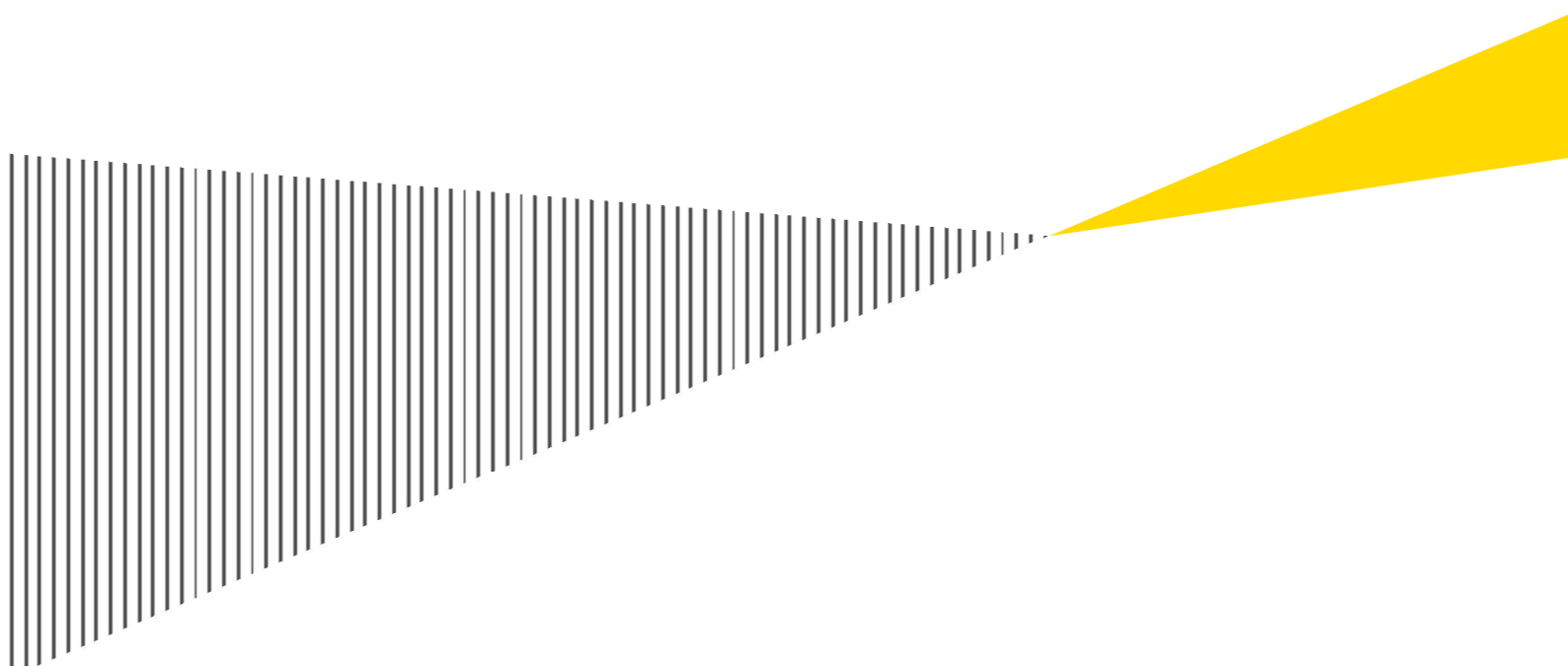
Kommunens revisorer överlämnar härmed granskningsrapporten till kommunstyrelsen, socialnämnden, omsorgsnämnden och barn- och ungdomsnämnden och önskar svar på rapportens rekommendationer samt vilka åtgärder som man planerar att vidta. Svar önskas senast 2017-02-01.

Eva Örtengren Björk
Ordförande

Jan Bengtsson
Vice ordförande

Kalmar kommun

Granskning av budgetprocessen

Building a better
working world

Innehåll

Sammanfattning	2
1. Inledning	4
1.1. Bakgrund.....	4
1.2. Syfte och avgränsning.....	4
1.3. Ansvariga nämnder	4
1.4. Revisionskriterier.....	5
1.5. Metod.....	5
2. Budget och besparingskrav	6
2.1. Kalmar kommun – övergripande.....	6
2.2. Socialnämnden	9
2.3. Omsorgsnämnden.....	11
2.4. Barn- och ungdomsnämnden	12
2.5. Bedömning	14
3. Uppföljning och rapportering	16
3.1. Kalmar kommun – övergripande.....	16
3.2. Socialnämnden	17
3.3. Omsorgsnämnden.....	17
3.4. Barn- och ungdomsnämnden	18
3.5. Bedömning	19
4. Svar på revisionsfrågor och rekommendationer	20
Bilaga 1	22
Intervjuade personer	22
Granskade dokument.....	22

Sammanfattning

Budgetprocessen är navet i kommunens styrning och resursfördelning till verksamheterna. En väl fungerande budgetprocess och budgetföljsamhet stärker kommunens förutsättningar för att uppnå god ekonomisk hushållning. På uppdrag av de förtroendevalda revisorerna har vi genomfört en granskning av budgetprocessen där den övergripande revisionsfrågan har varit att bedöma om kommunstyrelsen och nämnderna i samband med budgetprocessen vidtar tillräckliga åtgärder för att uppnå ekonomisk balans och ett effektivt resursutnyttjande.

Kalmar kommun bedöms ha en väl utvecklad och inarbetad budgetprocess, såväl centralt som i granskade nämnder. Bedömningen grundar vi på att det finns en tydlig styrmodell och tydliga styrdokument. Rutiner, tidplaner och anvisningar finns samlade i kommunens verksamhetshandbok. Beskrivningen av kommunens budgetprocess kompletteras även med information i den årliga budgeten. För att få fullt ut ändamålsenlig och effektiv budgetprocess som säkerställer att uppdraget realiserar har vi noterat ett antal förbättringsområden. Våra sammanfattande bedömningar och svar på revisionsfrågorna framgår av avsnitt 2.5, 3.5 samt avsnitt 4. Nedan följer i korthet de bedömningar granskningen har resulterat i.

Budget och besparingskrav

- Kommunens principer för resursfördelning finns inte beskrivet i något dokument. För att öka tydligheten i budgetarbetet och transparensen borde kommunens fördelningsprinciper nedtecknas tydligare.
- Det faktum att förvaltningscheferna är underställda kommundirektören bör kunna ge bra förutsättningar för effektiviseringsmöjligheter som är kommunövergripande. Vi gör bedömningen att kommunen inte utnyttjar processen med effektiviseringsförslag och förvaltningschefsgruppens arbete fullt ut.
- Startpunkten i den formella budgetprocessen är budgetdagen. Vi noterar att inga direktiv eller önskemål från kommunstyrelsen formellt har lämnats inför dagen.
- Inför budgetdialogen tar kommunledningskontoret fram underlag som innehåller omvärldsanalyser, skatteprognoser, förändringar i fördelningssystem och statsbidrag mm. De fångar även upp signaler i nämndernas årsrapporter samt i informella diskussioner med förvaltningsledningarna. Vi gör bedömningen att denna del av processen kan förtydligas och formaliseras i större utsträckning.
- Då kommunstyrelsen och nämnderna tar fram en budget för kommande år tar samtliga sin utgångspunkt i föregående års budget och inte i faktiskt utfall. Det finns risk för att detta kan leda till orealistiska budgetar i de fall utfall avviker kraftigt mot budget. Indirekt tas hänsyn till utfallet, men för att öka förståelsen borde en bättre dialog mellan fullmäktige och nämnderna komma till stånd där nämnder och förvaltningar får en bättre återkoppling i budgetarbetet.
- En förbättrad dialog och återkommande möten mellan nämndernas politiska företrädare för att diskutera verksamhetsmål och prioriteringar har framförts som ett önskemål.
- Vi noterar att effektiviseringsmöjligheter och föreslagna åtgärder dokumenteras i varierande grad och att konsekvensbeskrivningar sällan upprättas. Vi bedömer att detta bör förbättras för att ge en bättre förankring hos nämnder och förvaltningar vilket i sin tur leder till förbättrade förutsättningar att få önskade effekter av åtgärderna.
- En reflektion som vi gör är att budgetarbetet formellt startar relativt sent i Kalmar kommun. Budgeten berör samtliga nämnder, och vår granskning tyder på ett behov av ökad transparens till nämnder och förvaltningar. Om kommunstyrelsen i ett tidigare läge gav planeringsförutsättningar och direktiv utifrån politiska mål och visioner kunde detta vara vägledande i nämndernas arbete med sina budgetar.

Budgetarbete på nämndsnivå

Samtliga nämnder som är berörda av granskningen har formella och väl dokumenterade processer, riktlinjer, system och tidplaner. Kommunikation och information har inte noterats som ett problem. Processen är i stort sett densamma i nämnderna med diskussioner och möten som påbörjas innan budget beslutas i fullmäktige. Vi har i korthet gjort följande iakttagelser:

- Hos vissa nämnder behandlas inte äskanden formellt med beslut i nämnden. Vår uppfattning är att äskanden bör behandlas av och beslutas om av nämnden.
- Kopplingen mellan nämndernas årsrapporter och det budgetunderlag som tas fram till budgetdialogen är inte helt tydlig. Det är tjänstemän på kommunledningskontoret som tar fram detta underlag och som då gör bedömningen av vad som ska tas upp. Vi ställer oss tveksamma till denna ordning då det borde vara nämnden som tar detta beslut vilket också stärker vår bild av att formalisera arbetet med budgetäskande/underlag.
- Granskningen visar på ett varierande inslag av möjlighet för nämndernas olika enheter att påverka sin budget. I vissa fall upplevs åtgärder som realistiska och att de arbetats fram av enheterna och i andra fall framförs kritik mot vissa brister i systemet för resursfördelningen och att det är en process som sker "uppifrån och ner".
- Vi noterar att det råder konsensus i sättet att arbeta fram och besluta in budget inom socialnämnden och inom barn- och ungdomsnämnden. Däremot får vi inte samma uppfattning i omsorgsnämnden där vi upplever en oenighet i sättet att arbeta, i vilken information som kan eller bör lämnas samt i detaljeringsgraden i internbudget.

Ekonomisk uppföljning

Bedömningen är att Kalmar kommun, med nuvarande ekonomisystem och analysverktyg har goda förutsättningar att följa upp och kontrollera verksamheternas ekonomiska utfall. Uppföljning av utfall och avvikelser sker främst från nämnderna och kompletteras med uppföljning av mer informell karaktär från kommunens budgetchef. Vid en situation med avvikelse från fastlagd budget rapporteras nämndens utfall till kommunstyrelsen med tätare intervaller. Dessa rutiner bedömer vi ge kommunstyrelsen och kommunfullmäktige möjlighet till en frekvent uppföljning, möjlighet att agera samt möjlighet att ställa krav på åtgärder.

På förvaltningarna sker en månadsvis rapportering och genomgång av periodens utfall. Tidplaner har kommunicerats med berörda inom förvaltningarna. Till de enheter som visar underskott i förhållande till budgeten tillsätts mer stöd. Vi bedömer att detta arbetssätt skapar möjlighet att snabbt identifiera avvikelser och initiera åtgärder. En viss kritik har framförts hos omsorgsförvaltningen där vissa enheter efterfrågar mer stöd och en ökad förståelse för verksamheten. Därtill framkommer att alla inte känner sig trygga med de olika uppföljningssystemen som används.

Rapportering till nämnderna sker regelbundet. Till socialnämnden lämnas månadsvisa ekonomirapporter per verksamhetsområde. Hos omsorgsnämnden redovisar förvaltningschef och chef för ekonomienheten utfall per verksamhetsområde vid varje sammanträde. Redovisningen är på en övergripande nivå där enheternas resultat inte framgår. Detta rapporteras muntligen. För att öka transparensen gör vi bedömningen att denna rapportering kan förbättras genom enhetsvisa och dokumenterade uppföljningar. Barn- och ungdomsnämnden erhåller en rapportering per enhet tre gånger per år.

Växjö 2016-11-17
Kristina Lindstedt, EY

1. Inledning

1.1. Bakgrund

Budgetprocessen är navet i kommunens styrning och resursfördelning till verksamheterna. En väl fungerande budgetprocess och budgetföljsamhet stärker kommunens förutsättningar för att uppnå god ekonomisk hushållning.

Med syfte att minska kostnader har Kalmar kommuns budget de senaste åren haft inslag av *generella* besparingskrav. Generella besparingskrav är många gånger en mindre gynnsam besparingsmetod eftersom den inte bygger på fakta om olika verksamheters möjlighet att minska kostnader.

För att kunna följa och värdera de åtgärder som kommunen vidtar för att hantera den kommande ekonomiska situationen har revisorerna initierat en granskning som belyser beslut och åtgärder från politisk nivå till tjänstemannanivå och verksamhetsnivå. Granskningens övergripande inriktning är att bedöma om strategier, effektiviseringar och åtgärder för att uppnå en ekonomisk balans och ett effektivt resursutnyttjande är ändamålsenliga och realistiska.

1.2. Syfte och avgränsning

Granskningens övergripande syfte är att bedöma om kommunstyrelsen och nämnderna i samband med budgetprocessen vidtar tillräckliga åtgärder för att uppnå ekonomisk balans och ett effektivt resursutnyttjande.

Granskningens övergripande syfte har brutits ned i följande delfrågor:

- „ Hanteras budgetprocessen utifrån de riktlinjer som finns?
 - a) Hur är tidsplanen för budgetarbetet?
 - b) Vilka organ/partner medverkar i budgetprocessen?
 - c) Vad ligger till grund för resursfördelningen till kommunstyrelse och nämnder?
- „ Sker beredningen så att budgeten och eventuella besparingskrav blir tillfredsställande förankrad hos nämnderna?
- „ Har kommunstyrelsen och nämnderna gjort någon kartläggning av effektiviseringsmöjligheter? Exempelvis genom jämförelser med andra kommuner?
- „ Har styrelsen och nämnder vidtagit åtgärder för att följa upp ekonomin på ett sätt som snabbt identifierar avvikelser och initierar åtgärder?
- „ Görs uppföljning av och rapportering till nämnder på ett ändamålsenligt sätt?
- „ Har kommunen planerat en uppföljningsprocess som säkerställer åtagandets realisering?
- „ Finns det på verksamhetsnivå realistiska planer för att nå målen?

1.3. Ansvariga nämnder

Granskningen omfattar kommunstyrelsen, socialnämnden, omsorgsnämnden, barn- och ungdomsnämnden.

1.4. Revisionskriterier

Med revisionskriterier avses bedömningsgrunder som används i granskningen för analyser, slutsatser och bedömningar. Revisionskriterierna kan hämtas ifrån lagar och förarbeten eller interna regelverk, policys och fullmäktigebeslut. Kriterier kan också ha sin grund i jämförbar praxis eller erkänd teoribildning.

I denna granskning utgörs de huvudsakliga revisionskriterierna av:

- „ Kommunallagen
- „ Kommunfullmäktiges beslut, mål och riktlinjer för budgetprocessen

I vår bedömning av ändamålsenligheten i budgetprocessen ligger att berörda parter/organ kan delta på ett samordnat sätt, att den tidsperiod som finns till förfogande kan anses ge utrymme för överväganden och förankring och att det ekonomiska underlag som behövs hinner bearbetas och kvalitetssäkras.

1.5. Metod

Granskningen har skett i form av genomgång av relevanta styrdokument och intervjuer med förtroendevalda och chefstjänstemän. Dokumentstudierna har inbegripit kommunens budget och verksamhetsplan, övergripande policydokument, fastställda rutiner och riktlinjer för budgetprocessen. I bilaga 1 framgår vilka specifika dokument som har granskats och vilka som har intervjuats.

2. Budget och besparingskrav

Följande avsnitt innehåller beskrivningar och iakttagelser från dokument och gjorda intervjuer för respektive nämnd som ingår i granskningen. Därefter följer en bedömning.

Inledningsvis väljer vi att beskriva kommunens budgetprocess på ett övergripande plan. Kommunens styrmodell omfattar planering och uppföljning av såväl verksamhetsmål som rent finansiella mål. Då granskningen har sin huvudsakliga inriktning på den finansiella delen i budgetarbetet kommer vi i det följande att bryta ut dessa delar ur styrmodellen.

2.1. Kalmar kommun – övergripande

I kommunens verksamhetshandbok finns kommunens styrmodell som beskriver planerings- och uppföljningsprocessen samt roller och ansvar i styrmodellen. Processen beskrivs på ett övergripande plan som sedan bryts ned i en processkarta. I styrmodellen beskrivs också innehåll och inbördes förhållande mellan processens huvuddokument verksamhetsplan med budget för kommunfullmäktige och nämnd/bolag, årsrapport för nämnd/bolag samt årsredovisning för fullmäktige. Kopplat till processbeskrivningen finns ett antal mer detaljerade dokument såsom tidplaner, anvisningar för budgetuppföljning, budgetunderlag och ekonomisk planering.

Budgetprocessen finns även beskriven i kommunens årliga budgetdokument.

Kommunen tillämpar en resursfördelningsmodell som bygger på befolkningsförändringar i olika åldersgrupper. Detta innebär att budgetramarna för vissa nämnder är rörliga och räknas utifrån antal invånare i respektive åldersgrupp. Den senaste befolkningsprognosen ligger till grund för budgetramarna. Denna beskrivning finns återgiven i budget för 2017. Principerna för kommunens fördelning av resurser i övrigt, det vill säga vad resursfördelningen mellan nämnderna vilar på, finns inte beskrivet i något dokument. Det finns inte heller beskrivet vilka komponenter som ligger till grund för beräkningar. Den föreslagna fördelningen framgår i den årliga budgeten som visar förra årets budget och vilka justeringar, kompensationer för volym- och kostnadsökningar, besparingar, åtgärder mm, som görs för att fastställa årets budgetramar.

En startpunkt för den formella budgetprocessen är den gemensamma budgetdagen i april. Dessförinnan har kommunen lämnat sin årsredovisning och nämnder och styrelse avlämnat sina årsrapporter med föregående års utfall och kommentarer. Denna information är en viktig input i budgetarbetet. Viktig information och underlag till budgeten erhålls också från nämndernas ordförande via deras engagemang i kommunstyrelsen, fullmäktigegrupper och ordförandegruppen. I dessa grupper diskuteras aktuella frågor som också får bäring på budgetarbetet.

I Kalmar kommun är förvaltningscheferna underställda kommundirektören. Vid våra intervjuer framkommer en inte helt enhetlig bild av gruppens funktion och ansvar. Intentionen är att arbeta mer kommunövergripande, men att kommundirektören numera är förvaltningschefernas formella chef har inte lett till någon skillnad i det praktiska arbetet. Viljan att samordna kommunens verksamheter framkommer även i intervjuerna, emedan det också framkommer att gruppens faktiska och praktiska funktion är mindre tydlig och att "stuprörstänkanden" fortfarande finns kvar. Det framförs att detta är en rådgivande diskussionsgrupp till kommundirektören, för förankring av beslut och beredningsorgan, men inget beslutsorgan. Förvaltningschefsgruppen är inte delaktig i fördelning av den totala budgeten, men kommer med förslag på möjliga effektiviseringar och för att undersöka vidare om det finns möjlighet till effektiviseringar.

Respektive nämnds internbudget antas av nämnden efter fullmäktiges beslut, senast den 1 november. Vi behandlar nämndernas hantering budget i särskilda avsnitt nedan.

Budgetprocessen

Budgetdagen

Budgetdagen (även benämnd budgetdialogen) är en dag där kommunledningen får tillfälle att informera om förutsättningar för kommande år och inhämta information och underlag från nämnderna inför kommande budgetarbete. De som deltar vid denna dag är kommunstyrelsens arbetsutskott, och under 2016 även personer för de partier som inte är representerade i arbetsutskottet. Till dagen bjuds förvaltningschefer in och tillsammans med sitt presidium bestämmer de om presidet skall delta.

Inför dagen upprättas en agenda som sänds till förvaltningschefer. Därtill har kommunledningen skickat ut en mall till alla nämnder för att få en enhetlig struktur på den information som ska lämnas. Av mallen för presentation framgår utgångspunkterna för dagen, vilka som deltar, hur lång tid som finns till förfogande samt att den information som lämnas i första hand ska avse verksamheten, och inte ha tyngdpunkt på ekonomi. Innehållet i presentationen ska bland annat visa vad som är aktuellt, nedbrutna mål, verksamhetens utmaningar och eventuella förslag på mål på fullmäktigenivå. En gemensam mall för presentationen har upprättats.

Agendan och mallen upprättas av tjänstemän från kommunledningskontoret. Det har inte gått ut några direktiv eller frågor från kommunstyrelsen om vilken information som ska samlas in. Vid intervjuer framkommer att man har olika uppfattningar om vilka direktiv som gått ut till förvaltningscheferna, men det verkar klart att underlagen från nämnder och deras förvaltningar varit mer beskrivande och inte konkretiserade i bedömda ekonomiska konsekvenser. Oppositionen är starkt kritiskt till detta, emedan majoriteten hävdar att det går att få uppgifterna från ekonomerna.

Underlag till budgetdagen får politikerna från kommunledningskontorets ekonomer som sammanställer information kring skatteprognoser, bedömningar kring volymökningar, förändringar i verksamheten mm. Dokumentet benämns "Budgetunderlag 2017-2019". Av dokumentet framgår principerna för budgetmodellen och vad som är styrande i budgetarbetet såsom god ekonomisk hushållning och system för kommunalekonomisk utjämning. Därtill innehåller dokumentet en omvärldsanalys och en beskrivning av system för kommunalekonomisk utjämning och LSS-kostnader. Utifrån dessa faktorer beräknas sedan budget för kommande år. Utgångspunkten är föregående års budget och ekonomiska planering som uppdateras efter bedömda faktorer. Att utgå ifrån föregående års budget görs delvis för att det är tekniskt enklare att göra beräkningar utifrån tidigare anslag, men bedöms också vara en lämplig utgångspunkt då tidigare års faktiska utfall i och med justeringar får en direkt påverkan på budgeten.

Budgetunderlaget innehåller även en sammanställning av nämndernas inspel till budgetprocessen, varav de flesta anges med en bedömd kostnad. Denna information samlas in lö-

pande och fångas även upp i årsrapporter. Någon formell äskandeprocess finns inte. Slutligen summeras de beloppssatta äskanden i den årliga driftsbudgeten. Summeringen överensstämmer inte med de beloppssatta behov som nämnden uppgett då dessa ses som allmänna inspel för att ge en bild av behoven och inga skarpa äskanden.

Budgetberedning

Efter budgetdagarna har majoriteten och oppositionen separata budgetberedningar. Majoriteten träffar ordförandegrupperna och har en plan för vilka de vill träffa. Ekonomer från kommunledningskontoret deltar alltid och i fall frågor rör personal och organisation kopplas även fackliga organisationer in. Oppositionen träffas vid särskilda möte och har även de möjlighet att träffa ekonomerna, vilket enligt intervjuerna inte är vanligt. Såväl majoritetens som oppositionens möten har kallelse och dagordning, men är till sin natur informella utan protokoll.

Majoriteten bereder ett förslag på budget. Oppositionen lägger inte fram ett eget budgetförslag, utan tar ställning till det förslag som majoriteten presenterar. Oppositionen upplever att det är svårt att ta ställning till detta förslag och göra en budgetreservation på den korta tid som de har från att budget presenteras till att besluta fattas. Majoriteten å sin sida hävdar att oppositionen har samma tid på sig att arbeta fram ett eget budgetförslag.

Utgångspunkten för budgeten är föregående års verksamhetsplan med budget för kommande år samt ekonomiska planering för de två efterföljande åren. Denna uppdateras sedan efter demografiska förändringar, utveckling av skatteunderlag, bedömda volym- och kostnadsökningar samt övriga kända förutsättningar. Fördelning sker efter regelverk, behov och politiska prioriteringar. De politiska prioriteringarna uppges vara tydliga där nämnder och förvaltningar även har stöd i att den ekonomiska planeringen alltid omfattar tre år.

Kalmar kommun arbetar med generella besparingskrav vilka benämns "Stabil ekonomi" i budget för 2017. Kommunfullmäktige har beslutat om ett generellt besparingskrav på 1 % för alla nämnder, med undantag av omsorgsnämnden som i ramjusteringen undantogs från detta krav. Dessförinnan uppges majoriteten tillsammans med ordförandegruppen ha diskuterat möjligheter och konsekvenser att genomföra dessa besparingar där även vissa förslag till besparingar framkommit.

Effektiviseringsmöjligheter har dokumenterats i varierande grad och konsekvensbeskrivningar upprättas sällan. Som exempel kan nämnas rätt till heltid vara ett beslut som ska hanteras inom nuvarande ramar. Effekten av koncentrerad administration har utretts avseende hur mycket besparingspotential som kan föreligga, men har inte åsatts någon prislapp. Detta sker nu succesivt och uppges per automatik leda till besparingar inom det generella besparingskravet.

Nämnden anses vara den som är bäst på att prioritera i sin verksamhet och i kommunstyrelsens budgetförslag finns därför inga förslag på hur besparingar görs. Givetvis ska de förhålla sig till givna ramar och uppdrag samt beslutade prioriteringar.

När det sammantagna budgetförslaget ska tas fram och fördelas är inte nämnder och förvaltningar delaktiga. Nämndernas förutsättningar bedöms ha fångats upp i ett tidigare skede. Fördelningen har således inte förankrats hos nämnderna först, vilket inte vid våra intervjuer uppfattats som ett problem utan snarare att budgeten är ett faktum att förhålla sig till.

Information om majoritetens budgetförslag

Under maj månad informeras de fackliga organisationerna enligt MBL och därefter håller majoriteten presskonferens och oppositionen informeras.

Beslut i kommunstyrelsen

Efter slutligt beredande i kommunstyrelsens arbetsutskott fattar kommunstyrelsen beslut om förslag till budget. Detta sker under juni månad.

Beslut i kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige fattar beslut om budget och ramfördelning i juni.

I förekommande fall tas en tilläggsbudget under november/december. Detta är ingen formaliserad process utan ses endast som en uppdatering av tidigare budget. Som exempel kan nämnas tillägg utifrån särskilda satsningar som bygger på prognoser på ett ekonomiskt bra utfall för kommunen.

2.2. Socialnämnden

Socialnämnden har fastställt en årscykel för nämndens verksamhetsplanering och uppföljning. Denna finns att tillgå i socialförvaltningens verksamhetshandbok. Därtill finns en tidplan som är väl kommunicerad med samtliga berörda inom förvaltningen.

Förvaltningen upplever att de har god kunskap om kommunens styrmodell och de centralt beslutade tidplanerna. Förvaltningsekonomen deltar i kommunens ekonomigrupp där tidplan och eventuella förändringar diskuteras. I denna kommunövergripande förvaltningsgrupp försöker man också likforma ekonomistyrningen i kommunen, exempelvis genom att likforma verksamhetsplaner och ser även över budgetprocessen för de olika nämnderna.

Under juni månad fastställer kommunfullmäktige budget för kommande år. Detta föregås av ovanstående informationsmöten och budgetberedning. Även inom socialnämnden diskuteras kommande års budget vid ett flertal tillfällen innan den kommunala budgeten är fastställd. Som exempel kan nämnas enhetschefsträffar som sker fem gånger per år.

Budgetarbetet i praktiken

Budgetprocessen inleds redan i februari i samband med färdigställande av årsrapporten. I ett avsnitt i årsrapporten, framtidsavsnittet, beskrivs verksamhets- och volymförändringar vilket sedan ligger till grund för kommande verksamhetsplanering. Enhetschefer och verksamhetschefer är involverade i arbete med att ta fram detta material. Beskrivningen av framtiden är verbal och kompletteras med beräknade kostnadsökningar till följd av öknings inom LSS-verksamheten. Detta ska ses som ett äskande inför kommande års budget. Nämnden är inte inblandad i äskandet mot kommunstyrelsen. Detta görs av tjänstemän och nämnden förutsätter att de är i linje med beslutade mål och prioriteringar. Ordföranden får information om vad som har äskats i samband med mötet med beredning/ordförandegruppen.

Nämndens budgetarbete påbörjas således före det att kommunens slutliga budgetfördelning är gjord. Förutsättningarna är till stora delar redan kända då kommunens verksamhetsplan för kommande år även omfattar en plan för de två påföljande åren. Sparbetingen är också kända sedan tidigare.

Ett viktigt styrinstrument för socialnämnden är Kostnad per brukare. Måttet, som beräknas efter en standardiserad metod, bedöms var ett bra mått där varje individs insats kartläggs och där varje insats kopplas ihop med det ekonomiska utfallet. På detta sätt får varje insats ett pris som sedan kan jämföras mellan enheter och mellan kommuner. I april presenteras Kostnad per brukare för enhetschefer som diskuterar detta och upprättar en handlingsplan med KPB som grund. I analysen som görs med ekonomer tillsammans med enhetscheferna ges signaler kring vad som verksamheten kan åtgärda, exempelvis där Kalmar ligger högt i jämförelse med andra kommuner och var det finns utrymme för besparingar.

Efter att fullmäktige har fattat beslut om budget sker en ramfördelning mellan nämndens verksamhetsområden. Enheterna åläggs inga generella besparingskrav utan en bedömning görs av vad respektive enhet har för möjlighet att genomföra besparingar. I diskussioner kring ramfördelningar deltar verksamhetschef, ekonom och enhetschef.

Fördelning av budget, beslut och kommunikation

Den totala driftbudgetramen tilldelas nämnden från kommunfullmäktige. Vid intervjuerna framkommer synpunkter på att hur resursfördelning mellan nämnderna görs inte är helt tydlig. Förvaltningen har inte klart för sig varför vissa äskande bifalls, och vad de bygger fördelningen på. En uppfattning som framkommer är att det inte alltid känns förankrat i verkligheten och att det saknas konsekvensanalyser över alla beslut som tas. Denna bild förstärks i nämndens budget för 2016 som på flera ställen tar upp osäkerheten i att föreslagna besparingar kommer att ge beräknad effekt.

Täckning för volymökning inom funktionshinderomsorgen ges efter faktisk ökning och enheterna får budgetmedel när den faktiska ökningen sker. Så har även varit fallet tidigare, med den skillnaden att budgeten nu ligger centralt hos kommunen och inte som tidigare centralt hos socialnämnden.

Utifrån givna budgetramar som erhållits från fullmäktige, upplevs de prioriteringar och förslag till effektiviseringar som beslutas av i socialnämnden som realistiska och tillräckligt detaljerade. De har huvudsakligen arbetats fram från förvaltningen och kommer inte från nämnden. I något fall uppges man fattat beslut som inte går att realisera på grund av att man har stött på hinder som de inte räknat med, exempelvis juridiska faktorer, men detta uppges vara undantag.

Nämnden kommer in i budgetprocessen efter det att fullmäktige har beslutat om kommunens sammantagna budget. Från och med augusti till november diskuteras internbudgeten på varje nämndssammanträde. Vid novembersammanträdet presenteras ett slutligt förslag som sedan fastställs i december. Ordförande upplever att det är konsensus i fördelning av budget. Resursfördelningen som sker från kommunstyrelsen och som ligger till grund för ramfördelning mellan nämnderna upplever ordförande som transparent och tydligt. Denna uppfattning delas som nämnts ovan inte av samtliga intervjuade.

En svårighet som tas upp vid våra intervjuer är de snabba förändringar som idag sker i omvärlden. Det kan även komma sen information eller förändrade förutsättningar från centrala organisationer som SKL. För att kunna göra erforderliga förändringar i budget och att fatta beslut framkommer ett behov av att snabbare skaffa fram information och att ha en bättre flexibilitet och framförhållning i möten mm.

2.3. Omsorgsnämnden

Omsorgsnämndens budgetprocess följer i stort sett socialnämndens process. Förvaltningens arbete med budgeten påbörjas innan kommunfullmäktige fattat beslut om budget. Även omsorgsförvaltningen upplever att de har tillräckligt med information för att starta arbetet. Förutsättningarna är kända, mycket till följd av att det föreligger en treårsplan. Därtill kommer att nämndens ordförande är med i kommunens ordförandegrupp och i fullmäktigegruppen och därigenom får information om förutsättningar, förändringar och politiska prioriteringar.

Kalmar kommuns resursfördelningssystem bygger som nämnts ovan på befolkningsförändringar i olika åldersgrupper. Nyckeltal hämtas från kommun- och landstingsdatabasen Kolada. Detta ger effekten att budgetramarna för omsorgsnämnden baseras på volym och rörliga faktorer. Omsorgsnämndens eget system för fördelning av resurser utgår ifrån bedömt behov av timmar och är ett rörligt system. Bedömning av timmar utgår ifrån det de vid budgetens upprättade faktiskt beviljade hemtjänsttimmar och för enheter med särskilda boenden utifrån en fast kostnad per plats och antal platser med, vid behov, möjlighet till förstärkning för extra vårdtyngd. Beräkningen av resursbehov inom hemtjänsten görs efter en schabloniserad månadslön varför vissa avvikelser naturligt uppkommer.

Inför den budgetdialog som sker i april och som beskrivits ovan har förvaltningens tjänstemän kommunicerat behov av resurser till kommunledningskontoret, dels genom framtidsavsnittet och dels via andra kontakter med tjänstemän. I vissa fall begär kommunledningen in kompletteringar från förvaltningen. Innan budgetdialogen stämmer förvaltningschefen av förslag på resursbehov med nämndens ordförande som sedan är med vid budgetdialogen. Politiska prioriteringar uppges vara tydliga och man har enats om mål för verksamheten. Vid våra intervjuer framkommer att det finns viss kritik från oppositionen att nämndens roll mot förvaltningen kan förstärkas och att diskussioner kring mål och prioriteringar kan bli bättre. Här håller inte majoriteten med, de lämnar information i den mån det är möjligt.

Budgetarbetet i praktiken

Det praktiska arbetet med planering inför kommande år börjar redan i årsrapporten med framtidsavsnittet. Principerna för fördelning av resurserna är sedan tidigare fastställda och är det som styr. Tidigare perioders utfall för varje enskild enhet är inte ett underlag i själva budgetarbetet. I de fall enheter har svårigheter med budgetföljsamheten får de enligt förvaltningens centrala ekonomer stöd så att de kan hålla sig inom givna budgetramar.

Efter att kommunstyrelsens majoritet har presenterat sitt förslag i maj påbörjar tjänstemän på omsorgsförvaltningen sitt arbete med att ta fram en internbudget i enlighet med resursfördelningssystemet. Förvaltningen har ett uppstartsmöte där ledningsgruppen och förvaltningens centrala ekonomer deltar. Detta möte har föregåtts av möten med enhetschefer som då har en möjlighet att framföra synpunkter. De har dock ingen möjlighet att påverka budgetens totala storlek då det är volymer och resursfördelningsprinciper som styr. Inom given budgetram lägger enhetscheferna sin budget och planerar sin verksamhet. Vid några intervjuer framkommer att vissa enhetschefer upplever att deras möjlighet till påverkan i princip är obefintlig. De ställs inför faktum, oavsett vilka behov av exempelvis utbildning som finns. Förvaltningens ekonomer framhåller att då tre enhetschefer nu sitter i ledningsgruppen har påverkansmöjligheterna ökat och med lite framförhållning kan de också påverka principerna för fördelning av resurser.

Vissa enhetschefer framför även kritik mot brister i fördelningen såsom att ingen ersättning erhålls för tid att förflytta sig mellan omsorgstagare, att ersättning för så kallad dubbelbemannning behöver ses över och att den schablonberäknade lönekostnaden försvårar för enhetscheferna. Ytterligare oklarhet som framförs är att den procentuella buffert som läggs in i beräkningar varierar mellan enheter och att det inte klart framgår vad som påverkar denna. Vid

vår faktakontroll framförs av förvaltningen att kostnader för dubbelbemanning nu ersatts fullt ut och att enheterna i övrigt ersätts med en högre schablonkostnad per timme än den faktiska. På detta sätt menar man att enheterna ersätts för tid utöver faktiska hemtjänsttimmar. Den procentuella buffert har enhetscheferna själva beslutat om och lagt in.

Omsorgsförvaltningen använder ett planeringsverktyg som kallas bemanningsbalansen. Bemanningbalansen är enligt uppgift frivillig för enhetscheferna att använda. Denna excelmall utgår ifrån schemalagd tid och kan utgöra ett stöd till enhetscheferna i planering av sin verksamhet. Vid vissa intervjuer har framkommit kritik mot att denna mall inte är optimal, dels på grund av den schablonberäknade månadslönen och dels på grund av att den inte av alla känns fullt ut tillförlitlig.

Fördelning av budget, beslut och kommunikation

För att inte påverka grunderna i resursfördelningen försöker nämnden undvika riktade besparingskrav i verksamheten som rör den operativa verksamheten. Detta har förekommit tidigare såsom förändringar i träffpunktsverksamheten. Besparingskrav läggs på övrig verksamhet, exempelvis administration. Dessa besparingar har redovisats för och beslutas om av nämnden (ON 2015/0043 "Utredning om den framtida inriktningen och omorganisation för omsorgsförvaltningen i Kalmar kommun 2015-2018). Underlaget ger en beskrivning av nuläget, vilka åtgärder som kan vidtas och hur stora de ekonomiska konsekvenserna beräknas bli. Utöver denna utredning har inga övriga förslag dokumenterats. Enhetscheferna har inte fått i särskilt uppdrag att se över vilka besparingsåtgärder som är möjliga. Budgetarbetet upplevs från flera håll ske "uppifrån och ner", det vill säga budget läggs från centralt håll och fördelas till enheterna.

Nämndens budget påverkas av åtgärder som beslutas om av kommunfullmäktige. Vid intervjuer framkommer kritik mot att vissa av dessa beslut tas utan en ordentlig och dokumenterad konsekvensanalys.

Förvaltningschefen och nämndens ordförande träffas regelbundet. Vice ordförande deltar inte alltid vid dessa träffar utan har enligt uppgift uttryckt att han säger till när han behöver information. Mot detta står uppgifter från oppositionen om att det inte är samma informationsflöde till oppositionen som till majoriteten. Det sker en genomgång av ekonomi med oppositionen som kvalitativt håller samma mått som majoritetens, men där de upplever att kvantitativa uppgifter inte är desamma.

Tjänstemän vid förvaltningen tar fram en verksamhetsplan vari den ekonomiska budgeten finns (internbudget). Detaljeringsgraden i denna internbudget uppfattas olika och har hittills varit på en väldigt övergripande nivå. Vid våra intervjuer framkommer synpunkter på att budgeten nu är mindre konkret med "färre siffror och mer text". Förvaltningen tittar nu på andra nämnders internbudget och funderar nu på att öka detaljeringsgraden. Vi har också vid några av våra intervjuer noterat att den totala budgeten för året inte är känd av alla enhetschefer vid årets ingång. Det framkommer också önskemål om ett tidigare beslut om budget per enhet för att kunna få optimala möjligheter att infria det budgetmässiga förutsättningarna.

Vid nämndens möte i november lämnar tjänstemän information kring internbudgeten, men då presenteras inget färdigt förslag. Den slutliga internbudgeten tas i december, och förslaget skickas då ut tillsammans med kallelsen till mötet.

2.4. Barn- och ungdomsnämnden

Fördelning av budget till barn- och ungdomsnämnden sker utifrån en rörlig budgetram som baseras på antalet elever och en elevpeng. Elevpengens storlek är fastställd av fullmäktige

och baseras på undervisningstid och stadium. Antalet barn är en rörlig faktor men nämnden upplever att det är bra precision i de bedömningar och prognoser som görs på förvaltningen. Däremot upplever de att det inte är helt tydligt vad beloppet som fördelas per barn bygger på, men antar att den troligtvis är baserad på historisk data, det vill säga kommunens budget bygger på föregående år med tillägg och avdrag för kända förändringar.

Budgetarbetet i praktiken

Årsredovisningen och framtidsavsnittet är startpunkten i budgetprocessen. Vid nämndens möte i februari föredrar tjänstemän årsredovisning, prognos, förändrade förutsättningar och planerade budgetäskande. Ett förslag till äskande tas fram av tjänstemännen. Äskandet bygger på en dokumenterad analys över förändringar och effektiviseringsmöjligheter som bedöms föreligga. I denna analys görs även jämförelse med andra kommuner. Nämnden får detta förslag, diskuterar det och återkommer till tjänstemän om de förändringar de anser bör göras.

Budgetäskandet har föregåtts av att enheterna har informerat om uppskattat elevantal inför vår- och hösttermin. Detta sker till förvaltningsledningen, men inte till nämnden då detaljeringsgraden uppges hade blivit alldeles för stor. Det finns flera kontaktytor och informationstillfällen i form av budgetmöten och löpande resursdialoger med kontaktekonomer knutna till förvaltningens central enhet och rektorerna. Den budgetuppföljning som sker i samband med bokslutet ger också underlag i planeringsarbetet. Det finns även en arbetsgrupp bestående av ekonomer och rektorer där ekonomiska frågeställningar och budgetfrågor diskuteras. Dessa träffas vid behov.

Nämndens ordförande deltar i ordförandegruppen och fullmäktigegruppen och får därmed information om hur arbetet med budgeten fortskrider. Innan den offentliggörs erhåller majoriteten förslaget och har då möjlighet att uttrycka sin åsikt och att säkerställa att budgeten är i linje med vad som diskuterats. Efter presentationen får oppositionen ta del av budgetförslaget som sedermera tas i fullmäktige i juni.

Vid våra intervjuer har framkommit att tidplanen kan upplevas som tight med budgetdialogen i april och beslut om budget i juni. Ett förslag som har diskuterats är att ha flera återkommande möten för att diskutera verksamhetsmål och prioriteringar. Detta skulle öka förståelse byggas för varandras verksamheter och vilka prioriteringar som måste göras vilket i sin tur skulle leda till ett effektivare och ett mer förankrat budgetförslag. Kommunfullmäktige beslutar om en budget, vilken innehåller generella besparingsförslag. Det är enligt de intervjuade bara att förhålla sig till. I vissa fall har de upplevt att det är svårare att få ett beslut om konkreta åtgärder, såsom exempelvis förändringar i reducerade avgifter som skulle ge högre intäkter och slippa besparingar, och lättare att fatta beslut om generella krav.

Fördelning av budget, beslut och kommunikation

Efter att fullmäktige har beslutat om budgeten arbetar tjänstemän fram en fördelning av medel till de olika enheterna. Det är ett flertal parametrar som påverkar budgeten såsom elevpeng, lokalpengar, skolskjuts mm. Elevpengen som fördelas till enheterna är separata belopp, därefter indelade i grundbelopp och grundbelopp med särskild beräkningsgrund (socioekonomiska faktorer). Tilläggsbelopp för barn i behov av särskilt stöd söks separat av varje enskild rektor och beviljas efter behov. Beslutade tilläggsbelopp ingår i budgetramen. Resursfördelningar till förskolor och grundskolor utgår ifrån principer som barn- och ungdomsnämnden fastställt och i detta skede deltar inte rektorerna vilket de uppger inte ha något behov av. Budgetramen för enheterna är rörlig, om barnantalet stiger ökar även tilldelad budget. När fördelningen har gjorts till enheterna framkommer eventuella behov av besparingar för desamma.

Kontinuerligt sker diskussioner med nämndens presidium för att förankra de besparingar som måste göras, vilket ofta resulterar i en minskning av elevpeng. Budgeten bereds sedan av majoriteten i nämnden. I intervjuerna lyfts funderingar på att hela nämnden skulle vara med i diskussionerna för att effektivisera processen. Budgetförslaget lämnas efter framförda förändringar tillbaka till administrationen som färdigställer förslaget och lämnar det till nämnden för slutgiltigt beslut.

Den slutliga fördelningen mellan enheterna läggs in i en excelfil som rektorerna upplever som ett bra stöd. Personalbudgeten finns tillgänglig redan under sommaren och i systemet Hypergene finns budgeten även på personnivå. Intervjuerna visar att det föreligger en transparens i på vilka grunder fördelningen sker men inte de enskilda orsakerna till att vissa enheter tilldelas högre eller lägre resurser än andra. Dessa enskilda faktorer är inget som enheterna uppger sig ha behov av att veta. Faktorer för tilldelning av budget meddelas rektor på andra sätt, exempelvis genom beräkningsunderlag för SALSA.

Besparingar läggs oftast ut med en generell procentsats av elevpengen. Detta görs efter analys av vad förvaltningen centralt kan spara. Förvaltningen menar att, med gällande resursfördelningssystem som tar hänsyn till olika socioekonomiska förhållanden, barn med särskilda behov etc gör den generella procentsatsen att det ändå läggs besparingar utifrån enhetens särskilda förutsättningar. I vissa fall sker riktade besparingar för särskilda åtgärder. Som exempel kan nämnas en reducering av strategiska medel, då besparingskrav istället för att generellt fördelas ut, lades på den central nivå. Det har förekommit att enheterna har diskuterat och fört fram förslag på vilka besparingskrav som skulle kunna vidtas, men att de upplever att dessa förslag inte alltid får genomslag.

När budgetramen har fördelats per enhet inom förvaltningen är det rektor som fördelar sin egen budget. Rektorerna styr sin egen budget och beslut om hur och var eventuella besparingar ska ske överläts därmed till respektive rektor. Budgeten ska inom tre veckor tas upp i lokal samverkansgrupp och av vissa enheter lämnas information även till föräldraråd. Därutöver sker information till enheternas personal på bland annat arbetsplatsträffar.

2.5. Bedömning

Kalmar kommun bedöms ha en väl utvecklad och inarbetad budgetprocess, såväl centralt som i granskade nämnder. Bedömningen grundar vi på att det finns en tydlig styrmodell och tydliga styrdokument. Rutiner, tidplaner och anvisningar finns samlade i kommunens verksamhetshandbok. Beskrivningen av kommunens budgetprocess kompletteras även med information i den årliga budgeten.

Kommunens resursfördelningsmodell, principerna för fördelning av kommunens resurser mellan nämnder eller vilka komponenter som denna vilar på finns inte beskrivet i något dokument. För att öka tydligheten i budgetarbetet och transparensen borde kommunens fördelningsprinciper nedtecknas tydligare. Våra intervjuer med företrädare från förvaltningarna stödjer denna bedömning.

Det faktum att förvaltningscheferna är underställda kommundirektören bör kunna ge bra förutsättningar för effektiviseringsmöjligheter som är kommunövergripande. Vi gör bedömningen att kommunen inte utnyttjar processen med effektiviseringsförslag och förvaltningschefsgruppens arbete fullt ut. Detta grundar vi på att det då skulle vara högst osannolikt att alla nämnder, med årets undantag hos omsorgsnämnden, får samma procentuella besparing. Våra erfarenheter från besparingsarbete är att generella och ospecificerade s.k. "ost-

hyvlar” i lägre utsträckning är förankrade och därmed riskerar att få sämre och mindre beständiga effekter. Hos vissa nämnder kan det dessutom finnas en större potential till besparingar som kommunen kan gå miste om.

Startpunkten i den formella budgetprocessen är budgetdagen. Kommunledningen får genom denna dag goda förutsättningar för att skaffa underlag till kommande budgetarbete. Förutsättningarna förstärks av en bra struktur och att agenda och mallar skickas ut i förväg. På detta sätt tillser ledningen att adekvat information erhålls. Vi noterar att det är tjänstemän som styr upplägget för budgetdagen och att inga direktiv eller önskemål från kommunstyrelsen har lämnats. Det råder olika uppfattningar om vilka direktiv som har gått ut i samband med budgetdagen. Oenigheten gäller var tyngdpunkten ska ligga. Utgångspunkten sägs vara verksamheten, vilket vi bedömer vara en naturlig grund. Vi har svårt att förstå orsaken till att uttryckligen inte ha tyngdpunkt på ekonomin, då det är en förutsättning för verksamheten. Därtill ska noteras att kommunen själva har beslutat att ekonomi i balans är av överordnad betydelse.

Inför budgetdialogen tar kommunledningskontoret fram underlag som innehåller omvärldsanalyser, skatteprognoser, förändringar i fördelningssystem och statsbidrag mm. De fångar även upp signaler i nämndernas årsrapporter samt i informella diskussioner med förvaltningsledningarna. Vi gör bedömningen att denna del av processen kan förtydligas och formaliseras i större utsträckning.

Då kommunstyrelsen och nämnderna tar fram en budget för kommande år tar samtliga sin utgångspunkt i föregående års budget och inte i faktiskt utfall. Det finns risk för att detta kan leda till orealistiska budgetar i de fall utfall avviker kraftigt mot budget. Vi har förståelse för att det i praktiken är ett enklare sätt att arbeta fram budgeten, och att hänsyn till utfall tas i och med de justeringar som görs för kända och bedömda faktorer. I våra intervjuer noterar vi dock att fokus på föregående års budget är stort och att det i några fall upplevs som en tveksam utgångspunkt. Indirekt tas hänsyn till utfallet, men för att öka förståelsen för detta borde en bättre dialog mellan fullmäktige och nämnderna komma till stånd där nämnder och förvaltningar får en bättre återkoppling i budgetarbetet.

En förbättrad dialog och återkommande möten mellan nämndernas politiska företrädare för att diskutera verksamhetsmål och prioriteringar har framförts som ett önskemål. På detta sätt skulle en bättre förståelse byggas för varandras verksamheter och vilka prioriteringar som måste göras. Detta skulle i sin tur leda till ett effektivare och mer förankrat budgetförslag. Vi ställer oss bakom detta förslag.

Vi noterar en oenighet i kommunstyrelsen kring arbetet med budgeten där företrädare för majoriteten och företrädare för oppositionen inte är ense om hur budgeten på bästa sätt bearbetas.

Vi noterar vidare att effektiviseringsmöjligheter och föreslagna åtgärder dokumenteras i varierande grad och att konsekvensbeskrivningar sällan upprättas, vilket bekräftas i våra intervjuer med förvaltningar. Vi bedömer att detta bör förbättras för att ge en bättre förankring hos nämnder och förvaltningar vilket i sin tur leder till förbättrade förutsättningar att få önskade effekter av åtgärderna.

En reflektion som vi gör är att budgetarbetet formellt startar relativt sent i Kalmar kommun. Detta mot bakgrund av att budgetdagen är i april. Vi noterar att det därefter förekommer informella diskussioner men inte att budgetförslaget återremitteras till nämnderna. Enligt kommunallagen ska ärenden till kommunfullmäktige beredas och de som berörs ska ha möjlighet att uttala sig om förslagen. Budgeten berör samtliga nämnder, och vår granskning tyder på ett behov av ökad transparens till nämnder och förvaltningar. Detta skulle dessutom kunna

resultera i en större acceptans och mer förankrade åtgärder. Om kommunstyrelsen i ett tidigare läge gav planeringsförutsättningar och direktiv utifrån politiska mål och visioner kunde detta dessutom vara vägledande i nämndernas arbete med sina budgetar.

Samtliga nämnder som är berörda av granskningen har formella och väl dokumenterade processer, riktlinjer, system och tidplaner. Kommunikation och information har inte noterats som ett problem. Processen är i stort sett densamma i nämnderna med diskussioner och möten som påbörjas innan budget beslutas i fullmäktige. Nämnder och förvaltningar upplever att de har tillräcklig information för att starta upp arbetet dels beroende på att kommunen arbetar med treårsplaner och dels för att det finns flera forum där information erhålls.

Samtliga nämnder lyfter fram framtidsavsnittet i årsrapporten som ett centralt underlag i budgetarbetet. Detta ses också som ett äskande av resurser inför kommande år. Socialnämndens äskande inför kommande år, om än i informell form, görs av tjänstemän och behandlas inte av nämnden. Ordförande får informationen informellt och nämnden förutsätter att detta är i linje med beslutade mål och prioriteringar. I övriga nämnder sker en avstämning hos ordföranden. Vår uppfattning är att äskanden bör behandlas av och beslutas om av nämnden. Kopplingen mellan nämndernas årsrapporter och det budgetunderlag som tas fram till budgetdialogen är inte helt tydlig. Det är tjänstemän på kommunledningskontoret som tar fram detta underlag och som då gör bedömningen av vad som ska tas upp. Vi ställer oss tveksamma till denna ordning då det borde vara nämnden som tar detta beslut vilket också stärker vår bild av att formalisera arbetet med budget äskande/underlag.

Inom socialnämnden och barn- och ungdomsnämnden har intervjuerna visat att budget och planerade åtgärder upplevs som realistiska och att de arbetats fram av enheterna som har möjlighet att påverka. Inom omsorgsförvaltningen har framkommit synpunkter från vissa enhetschefer att deras möjligheter att påverka budgeten är obefintlig och att chefer ställs inför faktum. Därtill framförs kritik mot vissa brister i systemet för resursfördelningen och att det är en process som sker "uppifrån och ner". Kritiken som lämnas kan få negativa effekter på enheternas möjligheter att uppnå de besparingskrav som åläggs dem och vi bedömer att det föreligger ett behov av en bättre dialog och kommunikation mellan central förvaltning och enheterna.

Vi noterar att det råder konsensus i sättet att arbeta fram och besluta om budget inom socialnämnden och inom barn- och ungdomsnämnden. Däremot får vi inte samma uppfattning i omsorgsnämnden där vi upplever en oenighet i sättet att arbeta, i vilken information som kan eller bör lämnas samt i detaljeringsgraden i internbudget. Det faktum att det är diskussioner i nämnden på vilken nivå internbudgetar mm tas tolkar vi som ett tecken på att transparensen måste öka.

3. Uppföljning och rapportering

3.1. Kalmar kommun – övergripande

I kommunens verksamhetshandbok finns anvisningar för ekonomi- och verksamhetsuppföljning. Riktlinjer för hur uppföljning av ekonomi och verksamhet ska ske har antagits av kommunfullmäktige genom beslut av verksamhetsplanen. Av anvisningen framgår vilka rapporter som ska upprättas, tidpunkt för rapportering samt inriktningen på rapporten.

Följande rapporter upprättas:

- Ekonomirapport efter februari
- Budgetuppföljning efter april
- Ekonomirapport efter juni

- Delårsrapport efter augusti
- Ekonomirapport efter oktober
- Årsredovisning

Ekonomirapporterna till kommunstyrelsen är på en övergripande nivå och beskriver i korthet hur nämnderna på ett övergripande plan ligger till mot beslutad budget och beslutade åtgärder. Budgetuppföljning som sker efter april och i delårsrapporten efter augusti är mer detaljerad och redogör för nämndernas verksamhet och ekonomiska utfall samt de åtgärder som vidtas eller behöver vidtas för att få eller bibehålla en ekonomi i balans.

Uppföljning och hantering av avvikelser hanteras främst inom varje nämnd och styrelse. Det har inte lämnats något särskilt uppdrag till centrala ekonomienheten att löpande följa och rapportera eventuella avvikelser. Däremot träffar ekonomienheten förvaltningsekonomen varje månad vilket ger ledningen möjlighet att fånga avvikelser. Nämnderna ska signalera till kommunledningen vid eventuella avvikelser. I dessa fall begärs ytterligare analys och åtgärdsförslag.

3.2. Socialnämnden

Uppföljning av ekonomiskt utfall samt av beslutade besparingsåtgärder sker såväl på enhetsnivå som på nämndsnivå. Tidpunkten och omfattningen på rapporteringen styrs av kraven på nämndens rapportering till kommunstyrelsen. Förvaltningen har upprättat interna tidplaner som kommunicerats med chefer inom förvaltningen.

Månadsvis fyller ekonomer i en månadsuppföljningsblankett som sammanställs till aggregerad nivå. Blanketten kräver idag manuellt arbete, men bra stöd finns i redovisningssystemet. Kommunen kommer att införa systemstöd i Hypergene för den ekonomiska uppföljningen vilket kommer att förbättra och förenkla socialförvaltningens ekonomiska uppföljning. Efter varje månadsskifte går ekonomer och ekonomiansvarig igenom sammanställningen av utfall och avvikelser, analyserar och återför information till verksamhetschefer som sedan diskuterar detta med sina enhetschefer.

Kvartalsvis träffas personalutvecklare, ekonom, enhetschef och verksamhetschef. För de enheter som behöver mer stöd och uppvisar större avvikelser sker detta mer frekvent.

En ekonomirapport lämnas till nämnden månadsvis. Rapportering sker på en övergripande nivå och visar avvikelse mot fastställd budget med tillhörande kommentarer per verksamhetsområde. Uppföljningen sker även av ett antal nyckeltal såsom antal personer, antal familjer, antal placeringar utifrån budgeterad förväntan. Efter april och augusti upprättas en mer detaljerad budgetuppföljning i enlighet med centrala riktlinjer. Nämnden upplever att rapporteringen är tydlig och på en tillräckligt detaljerad nivå. Det sker även en rapportering hur de ligger till gentemot generellt besparingskrav. Även denna upplevs som tydlig. Vid varje möte är avdelningscheferna med och kan förklara och visa på orsaker till eventuella avvikelser och vilka åtgärder som vidtas.

Vid några intervjuer framförs förbättringsmöjligheter i att utveckla indikatorer och analyser för att få ett mer konkret beslutsunderlag som bygger på verksamhetsstatistik och fakta.

3.3. Omsorgsnämnden

Uppföljning av enheternas ekonomiska utfall sker månadsvis. Detta görs av förvaltningens ekonomer som är knutna till varje enhet och som samlar in information och sammanställer

rapporter till förvaltningsledningen. Vid verksamhetsuppföljningar diskuteras ekonomiskt utfall, men det sker ingen formell rapportering från enhetscheferna. Rapportering till förvaltningschef och administrativ chef dokumenteras.

Verksamhetsuppföljningen visar vilka enheter som behöver extra stöd. För de enheter som uppvisar negativa avvikelser jämfört med budget tillsätts en särskild grupp som arbetar med dessa enheter. Denna består av ekonom, förvaltningschef, administrativ chef och bemanningspecialist. Ett åtgärds paket tas fram och gruppen fördelar sedan uppgifter till de som är rätt att hantera frågorna, exempelvis till personalspecialister gällande bemanningsfrågor. Förvaltningen arbetar även med "best-practise" där man tar hjälp av de enheter som uppvisar positiva avvikelser.

Enhetscheferna arbetar inte på likartat sätt med den ekonomiska uppföljningen. Bemanningsbalansen används, men har som ovan nämnts inte känts tillförlitlig av alla chefer. Hypergene används av vissa, men upplevs ibland som svåranalyserad då förändringar i resursbehov även påverkar tidigare perioder. Även ekonomisystemet används i uppföljningen, men även här upplever vissa en otrygghet. Utöver osäkerheten i systemen framförs av vissa ett behov av mer verksamhetsnära stöd från centrala ekonomifunktioner och en ökad förståelse för och kunskap om enheternas verksamhet. Därtill framförs ett önskemål om högre produktivitet och en mer uttalad uppföljningsfunktion från centralt håll.

Vid varje nämndssammanträde redovisar förvaltningschefen och chef för ekonomienheten en ekonomisk rapport. Denna rapport visar utfall per verksamhetsområde med tillhörande kommentarer. Utöver detta redovisas även beviljade hemtjänststimmar, kostnader för övertid och för timanställda samt sjuklönekostnader.

Tre gånger per år redovisas i nämnden en ekonomisk rapport inklusive måluppföljning. Den ekonomiska uppföljningen och prognosen sker per verksamhetsområde tillsammans med kommentarer till utfallet. Redovisningen är på en aggregerad nivå, där enheternas utfall inte framgår. I ett beslut från nämnden 2016-02-25 framgår att ekonomisk uppföljning ska ske tre gånger per år och att redovisningen ska koncentreras till enheter som visar större underskott. I handlingarna till kallelsen finns inga underlag för dessa enheter, de redovisas muntligen på mötet.

Nämndens presidium upplever att den ekonomiska uppföljningen fungerar väl och är på rätt detaljeringsgrad. De får en redovisning av hur utfallet ser ut och vilka åtgärder som har vidtagits.

3.4. Barn- och ungdomsnämnden

Barn- och ungdomsförvaltningen har en kontinuerlig uppföljning av enheternas utfall. Månadsvis sker en uppföljning där skolsekreterarna registrerar aktuella månadslöner och barnantal i en excelfil. Beslutstödsystemet Hypergene används och vissa delar läses med automatik in från redovisningssystemet. Uppgifterna stäms av mot redovisningen och kopplas även till elevmätningar. Därtill kommer en manuell justering av mindre vanliga poster som exempelvis delade rektorstjänster, gemensam rättning av prov och också av den interkommunala ersättningen. Att det är en manuell justering uppges i sig vara en felkälla.

Med de nuvarande rutinerna för ekonomisk uppföljning bedömer förvaltningsledningen att de snabbt uppmärksammar avvikelser och vidtar åtgärder. De skräddarsyr team av planeringsassistenter, administrativ chef, ekonom och i förekommande fall även förvaltningschefen som ska hjälpas åt att ta fram åtgärder för att komma tillrätta med underskott. De intervjuade rektorerna bekräftar detta och upplever att såväl månadsuppföljning, kvartalsuppföljning som årsuppföljning fungerar mycket bra. Det finns bra nätverk och förvaltningen har satsat på

ekonomiutbildning för att stärka rektorerna i sin ekonomiska uppföljning. Även systemstödet har förbättrats, om än att det föreligger förbättringsmöjligheter i de manuella justeringar som görs. Vid uppkomna underskott kopplas förvaltningsledningen in och enheterna får en snabb återkoppling och en direkt kontakt med förvaltningschefen. Ett kontrakt upprättas för att återställa befarade underskott.

Tjänstemän inom förvaltningen har framfört kritik kring användandet av resultatutjämningsfonderna där de upplever att de inte får tillgång till sina överskott. Detta motverkar de positiva effekterna av en långsiktig planering.

Förvaltningsledningen rapporterar till nämnden tre gånger per år. Rapportering visar resultat och prognos per enhet på en övergripande nivå. Nämnden anser att uppföljningen sker med tillräckligt hög frekvens och med tillräcklig information. Den håller en hög kvalitet och kommer i rätt tid för att kunna sätta in åtgärder om så behövs.

3.5. Bedömning

Bedömningen är att Kalmar kommun, med nuvarande ekonomisystem och analysverktyg har goda förutsättningar att följa upp och kontrollera verksamheternas ekonomiska utfall. Uppföljning av utfall och avvikelser sker främst från nämnderna och kompletteras med uppföljning av mer informell karaktär från kommunens budgetchef. Det har inte lämnats något formellt uppdrag till centrala ekonomienheten att löpande följa och rapportera eventuella avvikelser.

Enligt kommunens rutiner för rapportering av nämndernas verksamhet och ekonomi lämnas delårsbokslut efter april månad och augusti månad med prognos för året. Efter februari, juni och oktober lämnas mindre omfattande ekonomirapporter. Vid en situation med avvikelse från fastlagd budget rapporteras nämndens utfall till kommunstyrelsen med tätare intervaller. Dessa rutiner bedömer vi ge kommunstyrelsen och kommunfullmäktige möjlighet till en frekvent uppföljning, möjlighet att agera samt möjlighet att ställa krav på åtgärder.

På förvaltningarna sker en månadsvis rapportering och genomgång av periodens utfall. Tidplaner har kommunicerats med berörda inom förvaltningarna. Analys och återkoppling till enheterna sker, återkommande verksamhetsuppföljningar och möten mellan centrala förvaltningen och enheterna förekommer löpande. Till de enheter som visar underskott i förhållande till budgeten tillsätts mer stöd i form av grupper/team bestående av flera kategorier såsom personalutvecklare, ekonomer och bemanningsspecialister. Vi bedömer att detta arbetssätt skapar möjlighet att snabbt identifiera avvikelser och initiera åtgärder. En viss kritik har framförts hos omsorgsförvaltningen där enheterna efterfrågar mer stöd och en ökad förståelse för verksamheten. Därtill framkommer att alla inte känner sig trygga med de olika uppföljningssystemen som används.

Rapportering till nämnderna sker regelbundet. Till socialnämnden lämnas månadsvisa ekonomirapporter per verksamhetsområde. På nämndens möten deltar avdelningscheferna. Hos omsorgsnämnden redovisar förvaltningschef och chef för ekonomienheten utfall per verksamhetsområde vid varje sammanträde. Redovisningen är på en övergripande nivå där enheternas resultat inte framgår. Detta rapporteras muntligen. För att öka transparensen gör vi bedömningen att denna rapportering kan förbättras genom dokumenterade enhetsvisa uppföljningar. Barn- och ungdomsnämnden erhåller en rapportering per enhet tre gånger per år.

Gemensamt för nämnderna är att de upplever att den ekonomiska uppföljningen fungerar väl.

4. Svar på revisionsfrågor och rekommendationer

Granskningens övergripande syfte har varit att bedöma om kommunstyrelsen och nämnderna i samband med budgetprocessen vidtar tillräckliga åtgärder för att uppnå ekonomisk balans och ett effektivt resursutnyttjande.

Våra sammanfattande bedömningar återfinns i avsnitt 2.5 och i avsnitt 3.5

Revisionsfråga	Svar
Hanteras budgetprocessen utifrån de riktlinjer som finns? <ul style="list-style-type: none">· Hur är tidsplanen för budgetarbetet?· Vilka organ/parter medverkar i budgetprocessen?· Vad ligger till grund för resursfördelningen till kommunstyrelse och nämnder?	Ja. Processens olika steg och tidsplaner bedöms kommunicerade med berörda parter, nämnder, förvaltningschefer, enhetschefer och ekonomer. Till viss del gör vi bedömningen att processen startar något sent. Som grund för resursfördelning ligger föregående års budget justerad med kända förändringar i demografi, volym mm.
Sker beredningen så att budgeten och eventuella besparingskrav blir tillfredsställande förankrad hos nämnderna?	Delvis. Vi har mötts av delade uppfattningar om besparingskravens förankring och det faktum att kommunen tillämpar generella besparingskrav. Vår uppfattning är att denna typ av besparingar tenderar att få sämre effekt och mindre beständiga effekter.
Har kommunstyrelsen och nämnderna gjort någon kartläggning av effektiviseringsmöjligheter?	I enstaka fall. Granskningen har visat att det sällan förekommer att verksamheterna på ett strukturerat sätt har ombetts lämna förslag på effektiviseringsmöjligheter. Därtill framkommer kritik mot att konsekvensanalyser sällan upprättas.
Har styrelsen och nämnder vidtagit åtgärder för att följa upp ekonomin på ett sätt som snabbt identifierar avvikelser och initierar åtgärder?	Ja, med viss förbättringspotential hos omsorgsförvaltningen där vissa enhetschefer har efterfrågat ett bättre stöd och proaktivitet i den ekonomiska uppföljningen
Görs uppföljning av och rapportering till nämnder på ett ändamålsenligt sätt?	Delvis. Vi har noterat att det föreligger en förbättringspotential i dokumentation av enhetsvisa uppföljningar i omsorgsnämnden .
Har kommunen planerat en uppföljningsprocess som säkerställer åtagandets realisering?	Ja, till stora delar. Rutiner för uppföljning finns upprättade och efterlevs av nämnderna. Förbättringspotential föreligger i att mer konkret följa upp och dokumentera de åtgärder och aktiviteter som beslutas om.
Finns det på verksamhetsnivå realistiska planer för att nå målen?	Delvis. Det har i granskningen framkommit viss kritik mot resursfördelningen som gör att budgeten inte till alla delar upplevs som realistisk.

Mot bakgrund av vad som framkommit i granskningen ges följande rekommendationer:

- Kommunens principer för resursfördelning finns inte beskrivet i något dokument. För att öka tydligheten i budgetarbetet och transparensen borde kommunens fördelningsprinciper nedtecknas tydligare.
- Kommunstyrelsen bör på ett mer formaliserat sätt lämna direktiv och planeringsförutsättningar för den information som budgeten sedermera ska bygga på, och där startpunkten är kommunens budgetdag/budgetdialog.
- Inför budgetdialogen tar kommunledningskontoret fram underlag som innehåller omvärldsanalyser, skatteprognoser, förändringar i fördelningssystem och statsbidrag mm. De fångar även upp signaler i nämndernas årsrapporter samt i informella diskussioner med förvaltningsledningarna. Vi gör bedömningen att denna del av processen kan förtydligas och formaliseras i större utsträckning.
- För att öka förståelsen för resursfördelningen mellan nämnder och därmed också skapa bättre förutsättningar för åtagandets realisering borde en bättre dialog mellan fullmäktige och nämnderna komma till stånd där nämnder och förvaltningar får en bättre återkoppling i budgetarbetet.
- Vi noterar att effektiviseringsmöjligheter och föreslagna åtgärder dokumenteras i varierande grad och att konsekvensbeskrivningar sällan upprättas. Vi bedömer att detta bör förbättras för att ge en bättre förankring hos nämnder och förvaltningar vilket i sin tur leder till förbättrade förutsättningar att få önskade effekter av åtgärderna.
- Om kommunstyrelsen i ett tidigare läge gav planeringsförutsättningar och direktiv utifrån politiska mål och visioner kunde detta vara vägledande i nämndernas arbete med sina budgetar. Vi rekommenderar därför kommunen att överväga möjligheten att starta budgetprocessen tidigare än vad som nu är fallet.
- I de nämnder där budgetäskanden inte behandlas och beslutas om av nämnden rekommenderar vi att så bör vara fallet.
- Inom omsorgsnämnden har viss kritik framförts av brister i systemet för resursfördelningen och att det är en process som sker "uppifrån och ner". Kritiken som lämnas kan få negativa effekter på enheternas möjligheter att uppnå de besparingskrav som åläggs dem och vi bedömer att det föreligger ett behov av en bättre dialog och kommunikation mellan central förvaltning och enheterna.
- En viss kritik har framförts hos omsorgsnämnden där vissa enheter efterfrågar mer stöd och en ökad förståelse för verksamheten. Därtill framkommer att alla inte känner sig trygga med de olika uppföljningssystemen som används. Nämnden bör även här tillse att det finns en bättre dialog och kommunikation för att möta enheternas behov.
- Rapportering till nämnderna sker regelbundet. Hos omsorgsnämnden redovisar förvaltningschef och chef för ekonomienheten utfall per verksamhetsområde vid varje sammanträde. Redovisningen är på en övergripande nivå där enheternas resultat inte framgår. Detta rapporteras muntligen. För att öka transparensen gör vi bedömningen att denna rapportering kan förbättras genom enhetsvisa och dokumenterade uppföljningar.

Bilaga 1

Intervjuade personer

1:e vice ordförande kommunstyrelsen
2:e vice ordförande kommunstyrelsen
Kommunalråd
Kommundirektör
Budgetchef
Ekonomichef
Ordförande socialnämnden
Förvaltningschef socialförvaltningen
Ekonomiansvarig socialförvaltningen
Ordförande barn- och ungdomsnämnden
Vice ordförande barn- och ungdomsnämnden
Förvaltningschef barn- och ungdomsnämnden
Ekonomiansvarig barn- och ungdomsnämnden
Ordförande omsorgsnämnden
Rektorer vid barn- och ungdomsförvaltningen
Vice ordförande omsorgsnämnden
Förvaltningschef omsorgsförvaltningen
Ekonomiansvarig omsorgsförvaltningen
Enhetschefer vid omsorgsförvaltningen

Granskade dokument

Kalmar kommuns budget 2016
Tidplaner för budget och bokslut
Budgetunderlag 2017-2019
Årsredovisning
Internbudgetar
Delårsrapporter
Årsrapporter

Handläggare
Kommunens revisorer

Datum
2016-11-22-23

KALMAR KOMMUN Kommunledningskontoret Kansliet	
2016 -11- 28	
Diarienummer	Diariupplägningsbeckn

Till
Kommunstyrelsen
Kommunfullmäktige för kännedom

Granskning av projektmedelshantering

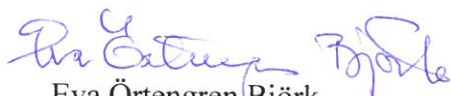
Ernst & Young (EY) har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna genomfört en utvärdering av tillämpade rutiner och handhavande av projektmedel inom kommunen.

Den övergripande bedömningen enligt rapporten är att de externfinansierade projekten hanteras på ett ur internkontroll synpunkt i allt väsentligt tillfredsställande sätt. Den uppstyrning och kontroll som upplevs ha skett centralt under senare tid, avseende periodiseringar i bokslut och slutredovisning av projekt, gör att risken för ett missbruk i hanterandet av projekt har bedömts som relativt låg.

Följande förslag till fortsatt förbättringsarbete ges:

- Att rutinerna för upplägg av projektkoder klargörs och stramas upp. Detta för att renodlas från allmänna interna "hålla reda på"-konton, för vilka aktivitetskoder istället bör användas. En renodling och separat kontering av gjorda periodiseringar vid bokslut kommer att underlätta kontroller, såväl interna som revisionella.
- Att en översyn av förfarandet kring att interna projekt/budget-medel periodiseras vid årsbokslut görs.
- Att projektmodellen kompletteras med ett regelverk för projektavslut för att härigenom tillförsäkra sig om en enhetlig använd metodik härför inom kommunen.

Kommunens revisorer överlämnar härmed granskningsrapporten till kommunstyrelsen och önskar svar på rapportens rekommendationer samt vilka åtgärder som man planerar att vidta. Svar önskas senast 2017-01-15.

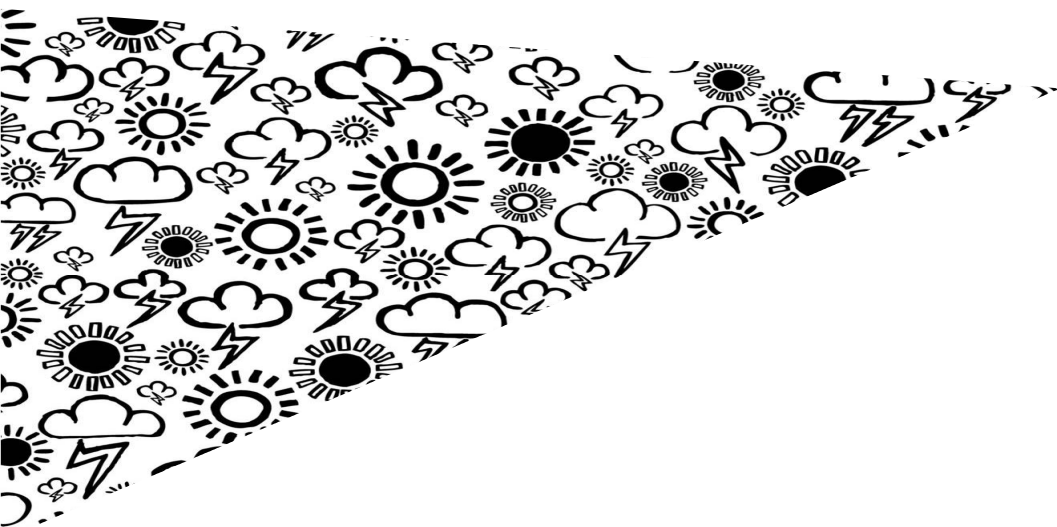

Eva Örtengren Björk
Ordförande

Jan Bengtsson
Vice ordförande

Kalmar kommun

Granskning av projektmedelshantering

November 2016

Innehåll

1. Sammanfattning	2
2. Inledning	3
2.1. Bakgrund och syfte.....	3
2.2. Revisionskriterier.....	3
2.3. Granskningens genomförande och avgränsning	4
3. Övergripande organisation, projektförekomst och riktlinjer	4
3.1. Projektmodell för Kalmar kommun.....	5
3.2. Vilka externfinansierade projekt förekommer inom kommunen.....	5
4. Projektredovisning ur ett internkontroll perspektiv	6
4.1. Vad är projektmedel?	6
4.2. Uppläggning av projekt.....	7
4.3. Medelsförvaltning	8
4.4. Redovisning av projektmedel.....	8
4.5. Projektavslut.....	8
5. Vad händer efter projektavslut?	9
5.1. Uppföljning av projekten "Lågstadiesatsningen" och "Entebbe"	9
6. Sammanfattande bedömningar och svar på revisionsfrågor	11
6.1. Svar på revisionsfrågor och rekommendationer	11

1. Sammanfattning

EY har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna genomfört en utvärdering av tillämpade rutiner och handhavande av projektmedel inom kommunen.

En kommuns projektverksamhet kan vara omfattande och omsätta flera miljoner kronor årligen. Projektverksamheten kan finansieras dels genom statliga bidrag och övriga bidrag samt delfinansieras av kommunen själv. Riskbedömningen är att konsekvensen vid brister i hanteringen av kommunens projekt är hög. En bristande kontroll kan också leda till att projektmedel används på ett inte avsett sätt. Syftet med denna granskning har varit att utvärdera om kommunens projekt hanteras på ett tillfredsställande sätt.

I granskningen besvaras följande revisionsfrågor:

- Finns ändamålsenliga rutiner och riktlinjer för projektredovisning?
- Vilka projekt finns inom kommunen?
- Hur startas ett projekt?
- Vilka mål och syften har projekten?
- Hur finansieras projekten?
- Hur följs projekten upp och hur utvärderas de?
- I vilken utsträckning lämnas information till nämnden/styrelse?

Den övergripande bedömningen är att de externfinansierade projekten hanteras på ett ur internkontroll synpunkt i allt väsentligt tillfredsställande sätt. Den uppstyring och kontroll som vi upplever har skett centralt under senare tid, avseende periodiseringar i bokslut och slutredovisning av projekt, gör att vi bedömer risken för ett missbruk i hanterandet av projekt som relativt låg.

Svaren på revisionsfrågorna, tillsammans med identifierade förbättringsområden, framgår av avsnitt 6. Vi ger följande förslag till fortsatt förbättringsarbete:

- „ Den mest centrala är att vi rekommenderar att rutinerna för upplägg av projektkoder klargörs och stramas upp. Detta för att renodlas från allmänna interna ”hålla reda på”-konton, för vilka aktivitetskoder istället bör användas. En renodling och separat kontering av gjorda periodiseringar vid bokslut kommer att underlätta kontroller, såväl interna som revisionella.
- „ Vi har noterat att det förekommer att interna projekt/budget-medel periodiseras vid årsbokslut, om än i tämligen ringa omfattning. Vi rekommenderar en översyn av förfarandet, då det inte är förenligt med gällande regelverk.
- „ Vi rekommenderar att projektmodellen kompletteras med ett regelverk för projektavslut för att härigenom tillförsäkra sig om en enhetlig använd metodik härför inom kommunen.

2. Inledning

2.1. Bakgrund och syfte

Projektmedelshantering är ett område som ur revisionssynpunkt normalt tilldrar sig ett speciellt intresse beroende på en relativt sett hög inneboende risk för fel. Det ligger i sakens natur att man på flera nivåer inom organisationen riskerar att hantera erhållna medel "som bra att ha-pengar". Härvid kan exempelvis projekt med överskott leva som pågående under lång tid efter egentligt projektslut. Antingen exempelvis för att ha möjlighet att i projekt med överskott gömma känsliga kostnadsposter eller för att spara ett överskott till ett år som passar verksamheten bäst. Vidare kan incitament finnas för att under projektets gång felaktigt hantera havda kostnader visavi den ordinarie verksamheten/driftsresultatet. En revisionsrisk utgörs även av att utgifter felaktigt kan balanseras som pågående projekt och därmed utgöra en tillgång i balansräkningen. En tillgång/fordran som det i slutändan kan visa sig svårt att omsätta i form av externt erhållna medel.

Kalmar kommun både initierar och är samarbetspart i ett stort antal projekt. Revisorerna har beslutat att genomföra denna granskning för att få underlag för att bedöma sannolikheten för väsentliga fel i redovisningen till följd av en bristfällig projektmedelshantering. Ett syfte har också varit att pröva huruvida kunskap och erfarenheter dragna under projektets genomförande kommit till ansvariga politikernas kännedom samt till praktisk användning och nytta för verksamheten.

I granskningen besvaras följande revisionsfrågor:

- Finns ändamålsenliga rutiner och riktlinjer för projektredovisning?
- Vilka projekt finns inom kommunen?
- Hur startas ett projekt?
- Vilka mål och syften har projekten?
- Hur finansieras projekten?
- Hur följs projekten upp och hur utvärderas de?
- I vilken utsträckning lämnas information till nämnden/styrelse?

2.2. Revisionskriterier

Med revisionskriterier avses de bedömningsgrunder som används i granskningen för analyser, slutsatser och bedömningar. Revisionskriterierna kan hämtas från lagar och förarbeten eller interna regelverk, policyer och fullmäktigebeslut. Kriterier kan också ha sin grund i jämförbar praxis eller erkänd teoribildning. I denna granskning utgörs de huvudsakliga revisionskriterierna av:

- „ Kommunallagen
- „ Lagen om kommunal redovisning
- „ Kommunfullmäktiges beslutade policyer och riktlinjer
- „ Kommunstyrelsens beslutade policyer och riktlinjer

2.3. Granskningens genomförande och avgränsning

Granskningen har skett genom dokumentstudier och intervjuer. Dokumentstudierna inbegriper övergripande policydokument och av fullmäktige och styrelsen beslutade rutiner och riktlinjer. Intervjuer har genomförts med ansvarig controller på Kommunledningskontoret och frågeställningar har vidare ställts till och kommunicerats med ansvariga ekonomer och företrädare på tre av kommunens förvaltningar, Barn och ungdomsförvaltningen, Omsorgsförvaltningen samt Kommunikationsenheten inom Kommunledningskontoret.

Inledningsvis har vi i vår granskning identifierat ett antal centrala och precisa frågeställningar som riktas till utvalda företrädare. Frågeställningarna omfattar följande huvudområden:

- „ Kriterier/avgränsningar för när projektkonton bör läggas upp i sidoordnad redovisning.
- „ Informationskrav vid uppläggning, regelverk/praktisk tillämpning.
- „ Medelsförvaltning.
- „ Projektredovisning.
- „ Projektavslut.

En utvärdering av tillämpad hantering har härefter skett på basis av erhållna svar. Tillämpningen har härtill prövats mot god redovisningssed och utgivna interna riktlinjer och anvisningar.

Granskningen fokuserar uteslutande på den externa finansiering som utgörs av villkorad bidragsfinansiering. Således omfattas inte den rena bidragsfinansiering som kommunen erhåller för upprätthållande av årligen förekommande tjänster, inom exempelvis migrations-verksamheten. Gemensamt för de villkorade bidragen är att de av olika anledningar behöver särredovisas i en projektredovisning.

Två avslutade projekt, har slutligen valts ut för att pröva huruvida kunskap och erfarenheter dragna under projektets genomförande kommit till praktisk användning och nytta för verksamheten.

3. Övergripande organisation, projektförekomst och riktlinjer

Det övergripande ansvaret för en god intern kontroll åvilar enligt kommunallagen *kommunstyrelsen*. Den ska se till att den interna kontrollen är tillräcklig och att medel förvaltas på ett betryggande sätt. I styrelsens ansvar ingår således inte enbart att utforma organisationen så att den är rationell och effektiv – den ska också vara trygg.

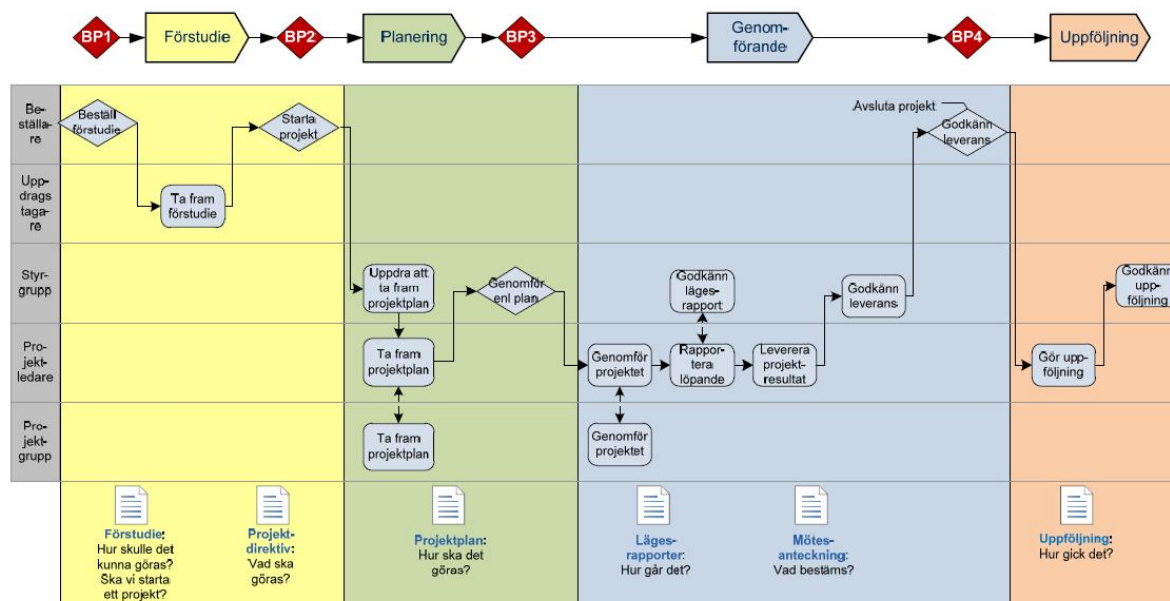
Kalmar kommun har en organisation där ansvar för kontering och attest av fakturor och bokföringsordrar finns på förvaltningarna. Kommunens *ekonomienhet* har ett övergripande ansvar för ett flertal områden, däribland:

- „ Samordningsansvar för reglementen och styrande dokument, såsom projektmodellen som del av den kommungemensamma verksamhetshandboken.
- „ Avstämning av gemensamma konton, som exempelvis pågående projekt.
- „ Registrering av attesträtter
- „ In- och utbetalningar
- „ Sammanställning av kommunens bokslut och årsredovisning

Projekten och medlen härför handhas och redovisas löpande ute på respektive förvaltning.

3.1. Projektmodell för Kalmar kommun

Kommunen har en etablerad modell för hur ett projekt skall drivas, alltifrån en initiering till ett avslut av ett projekt. Nedanstående bild är hämtad ur kommunens verksamhetshandbok:

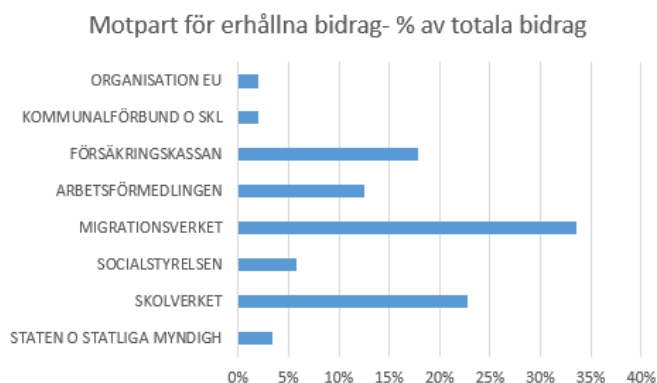

Efter att vi har belyst vilka typer av projekt och bidrag som förekommer inom kommunens verksamheter i det efterföljande avsnittet, kommenterar vi projektmodellen med bakomliggande riktlinjer och den praktiska arbetsmetodiken i avsnitt 4. Härvid fokuserar vi på hur den tillämpade metodiken och den praktiska hanteringen tillgodoser de elementära krav som enligt god redovisningssed bör ställas på redovisningen av externt finansierade projekt.

3.2. Vilka externfinansierade projekt förekommer inom kommunen

Utöver kommunens huvudfinansiering genom skatteintäkter och generella statsbidrag förekommer såväl riktade statsbidrag som övrig extern projektfinansiering. Per 2016-09-30 uppgår dessa intäkter enligt den samlade redovisningen till 263 Mkr. Intäkterna fördelar sig enligt följande:

Per extern motpart:

Gemensamt för de delar som finansieras av Migrationsverket, Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen är att de i huvudsak avser bidrag, redovisade som del av kommunens intäkter i klass 3, för fullgörande av årligen förekommande kommunala tjänster/uppdrag. Denna finansiering ställer inte några krav på särskild rapportering till motparten och därmed heller inget

krav på en särskild projekt-hantering/redovisning. Från Skolverket, Socialstyrelsen och övriga finansärer utgår dock vanligtvis en riktad finansiering för speciella ändamål och som normalt har föregåtts av ett särskilt ansökningsförfarande. Det är denna riktade finansiering och kommunens redovisning härav som är föremålet för denna granskning.

Vid vår uppföljning per 2016-09-30 omfattar kommunens projektredovisning (efter viss renodling) 46 stycken projekt med ett intäktsfört värde om 66 Mkr. En listning av projektnamn som överstiger 1 Mkr ser ut som följer:

Projektbenämning	Mkr	Förvaltning	Extern Motpart
ÖKAD BEMANNING INOM ÄO	13,5	Oms	Socialstyrelsen
MINDRE BARNGRUPPER FSK	11,5	BoU	Skolverket
LÅGSTADIESATSNING	9,8	BoU	Skolverket
LÄXHJÄLP	5,6	BoU	Skolverket
LIFE-SURE	5,5	KS	EU, Life
KVAL.HÖJ. ÅTG, MAXTAXA, G	4,4	BoU	Skolverket
PRIO	4,0	Soc	SKL
UTVECKLINGSTJÄNSTER	2,6	BoU	Skolverket
STIMULANSMED PYSK OHÄLSA	1,3	Soc	SKL
KUNSKAPSSATSN BASPERS Ä/F	1,3	Oms	Socialstyrelsen
ENTEBBE	1,2	KS	ICLD
LOVA MUSSLOR	1,1	SF	Länsstyrelsen
SKAPANDE SKOLA, CENTRALT	,9	BoU	Statens kulturråd

4. Projektredovisning ur ett internkontroll perspektiv

I detta avsnitt reflekterar vi över de svar vi har erhållit mot bakgrund av de frågeställningar som vi har riktat till ansvarig controller på kommunledningskontoret samt till ansvariga ekonomer och företrädare ute på förvaltningarna, nära knutna till projekthanteringen. Tillämpningen har här till prövats mot god redovisningssed och utgivna interna riktlinjer och anvisningar och spänner från projektstart, med krav på att säkerställa tillgång av vederbörlig information och korrekt klassificering, till dess att projektet avslutas och resultatavräknas. Underrubrikerna nedan motsvaras av stegen i processen. Varje avsnitt inleds med vad som är signifikant för respektive steg i processen och vilka åtgärder som behöver iaktas för att uppnå en god internkontroll. Våra kommentarer och reflektioner efter utförd granskning återges här efter.

4.1. Vad är projektmedel?

För det första gäller det att tydliggöra i organisationen under vilka förutsättningar ett projekt får läggas upp. En konsekvens av ett upplagt projekt innebär att de inkomster och utgifter som belöper på projektet kan komma att balanseras över årsskiften och därmed inte påverka årets resultatutveckling. Det är härmed nödvändigt att upplägg av projekt blir föremål för en adekvat kontroll och godkännandeprocess innan upplägg sker.

Vidare är det väsentligt att "interna budget"-projekt på ett tydligt sätt åtskiljs från projekt med en externt erhållen finansiering. Detta eftersom upparbetade utgifter på interna projekt inte får periodiseras i balansräkning vid års- och delårsbokslut utan skall belastas belastas resultaträkningen som kostnad i den period den avser.

Våra kommentarer och reflektioner

- Inledningsvis konstaterade vi att projektkoder inom kommunen används till så mycket mer än vad de egentligen är avsedda för. Vid utsökning av projekt (4 positioner) noterades en mycket stor mängd interna benämningar som per definition inte utgör något annat än "bra att hålla reda på-konton", och som inte har någon som helst anknytning till externt finansierade projekt. Vi rekommenderar att dessa typer av konton läggs om

till "aktivitetskoder" 3 positioner och hanteras så fortsättningsvis. På så sätt uppnås syften samtidigt som en renodling sker i redovisningen.

- Vid utsökningen noterades förekomst av 15 stycken "interna budget"-projekt, varav 11 stycken av dessa var periodiserade i senaste årsbokslutet, till ett värde av 2,1 Mkr. Projekten förekom inom Kommunledningskontoret och Kultur och fritid. Vi konstaterar att identifiering av interna möjliggörs i systemet men att förfarandet med periodiseringar över ett årsskifte inte är i överensstämmelse med gällande regelverk.
- Den initiala utsökningen som skedde av projektredovisningen resulterade i antal överstigande 1000 "projekt". Efter rensning av nollrader, ovan nämnda aktivitets-koder och interna projekt, erhöles det antal på 46 projekt som har sin uppkomst som ett externfinansierat projekt. Mot denna bakgrund rekommenderar vi att rutinerna och hantering för användandet av projektkoder och upplägg av projekt klargörs och stramas upp inom kommunen. Vidare rekommenderar vi att de externfinansierade projekt som är föremål för periodisering vid årsskiften konteras på ett speciella balanskonton (tillgång-/skuld-konto). Renodlingen av projekt och dess kontering kommer att underlätta kontroller, såväl interna som revisionella.

4.2. Uppläggnig av projekt

Inför ett upplägg av projekt bör följande minimikrav på information tillgodoses innan ett projekt vederbörligen godkänns:

- Projektets namn/syfte, projektplan
- Ansvarig för projektet
- Finansiär av projektet
- Tidsplan för projektet, start- och beräknat slutdatum
- Finansiärens villkor
- Ekonomisk kalkyl
- Åtagande/ansvarsfördelning

I vår granskning har vi sökt svar på hur ovanstående information är tillgodosedd i verksamheternas rutiner. Vidare har vi efterhört hur godkännande-processen är upplagd i praktiken och hur formaliteterna kring hanteringen är tillgodosedd.

Våra kommentarer och reflektioner

- Vi konstaterar att det är projektledaren som är ansvarig för att diarieföra alla handlingar i kommunens ärendehanteringssystem. Praxis är också att den som ställer ut bidraget för genomförandet av ett projekt också har ställt krav på ovanstående uppgifter i samband med att kommunen söker medel. Ansvaret för att uppgifterna är tillgodosedda ligger ute i verksamheterna. Kravet på återredovisning till bidragslämnaren torde innebära att minimikraven blir tillgodosedda i allt väsentligt. Informationskrav från verksamheterna till Kommunledningskontoret finns också i samband med upprättande av bokslut.
- Enligt vedertagna rutiner skall en ansökan om medel godkännas och undertecknas av enhetschef/förvaltningschef/nämnd, beroende på art och storlek. Behörighetskontroller är tillgodosedda genom att det endast är vissa ekonomer som har behörighet att lägga upp nya projekt i systemet.
- Eftersom merparten av projektfinansieringen avser ansökningar från stat och myndigheter tillgodoses formaliakraven genom bidragsgivarens standardupplägg för avtal, underliggande kalkyler och ansvarsfrågor, utan möjlighet för kommunens verksamheter att påverka. Att finansiären kräver undertecknade avtal/beslut medför att även kopior finns på kommunen. För de fall upphandling sker av underleverantörer till projekt följer denna gällande regelverk för upphandling.
- Vår granskning har inte föranlett några ytterligare kommentarer eller anmärkningar.

4.3. Medelsförvaltning

Alla erhållna medel betalas in till kommunens plusgiro vilket finns angivet på kommunens hemsida, internt och externt, samt i verksamhetshandboken. I samband med en beviljad ansökan av finansiering är det vanligt att finansiären vill ha specifik information om till vilket konto överföringen skall ske.

Vår granskning har inte föranlett några kommentarer vad gäller medelsförvaltningen av projektmedel.

4.4. Redovisning av projektmedel

Bristande efterlevnad av regelverket vid projektupplägg får naturligtvis även återverkningar på den efterföljande redovisningen av projektet. Detta medför i sin tur att projektuppföljningar på alla nivåer försvåras. Ett projekt som har lagts upp med för lösa tyglar har självklart en tendens att också behandlas så genom hela processen. Härtill föreligger naturligt speciella svårigheter med att belasta projekt med rätt lönekostnader. Det sistnämnda ställer relativt långtgående krav på integration med lönesystemet. Förhållandet gäller speciellt där personer kan vara involverade i flera olika projekt, olika mycket, under olika tidsperioder.

I vår granskning har vi sökt svar på om utgivna anvisningar tillgodoser alla aspekter för att kunna uppnå en rättvisande redovisning samt uppföljning och styrning av projekt under dess livslängd. Vidare har vi fokuserat på rutiner kring periodiseringar i samband med bokslut och att projekt avslutas i rimlig tid efter utfört uppdrag. Vilka möjligheterna är att allokera personal-kostnader till projekten, och hur stringent hanteringen och uppföljningen är att rätt kostnader redovisas på rätt projekt, är också frågor som har prövats.

Våra kommentarer och reflektioner

- De statliga och riktade bidragen kräver alltid någon form av återrapportering vilket i sig medför krav på en i alla avseenden rättvisande redovisning. Ytterst styrs detta härtill av vilka kostnader som har beviljats av bidragslämnaren. I samband med åter-rapporteringen redovisas alla kostnader. Under förutsättning att organisationen använder sig av en tillförlitlig projekthantering och inga misstag sker löpande, finns alla möjligheter i systemet att följa och styra projekten över tid.
- I samband med bokslut granskas alla bokslutsbilagor och därmed alla periodiseringar mellan åren. För att periodiseringen ska godkännas krävs ett beslut där det framgår att projektperioden löper över bokslutstidpunkten samt att kommunen är återbetalnings-skyldig om inte hela bidraget förbrukas. I de fall bidraget betalas ut i efterskott bokförs nedlagda kostnader i balansräkningen varvid resultateffekten uppkommer först när bi-draget erhålls.
- I kommunens lönesystem finns också möjlighet att lägga in projektkod så att lönerna helt eller delvis bokförs direkt på projektet. Alternativet med, att genom en bokförings-order hänföra viss timkostnad till projekt praktiseras också.
- Projektledaren är ansvarig för återrapportering till bidragsgivaren och därmed även kommunens redovisning i denna del. Projektledaren tillsammans med ekonom svarar för redovisning och uppföljning och innefattas av kommunens interna kontrollrutiner.

4.5. Projektavslut

Ett projekt som rullas över i balansräkningen till nästa år, trots att projektet i själva verket är avslutat, kan ha flera orsaker. Alltifrån "bra att ha-pengar" i en miljö som i vissa avseenden åsidosätter eller tänjer på gränserna till att gälla speciella projekt som löper under lång tid. Förhållandet är i grund och botten en styrningsfråga att hantera och utgör ett problemområde

ur ett internkontroll-perspektiv. Ett krav på att ett beräknat slutdatum skall anges redan i initieringen av ett projekt i projektplanen utgör härvid en viktig grundförutsättning.

I detta processteg har vi främst fokuserat på om principer är fastställda i en enhetlig rutin som tillgodoser en enhetlig hantering ute i verksamheterna samt den praktiska tillämpningen.

Våra kommentarer och reflektioner

- Vi har noterat att kommunen saknar dokumenterade riktlinjer och principer för hur och när ett projektavslut skall ske. En rutin som tillgodoser en enhetlig hantering saknas därmed. Den praktiska metodiken härför är att den ekonom som är ansvarig för förvaltningen där projektet bedrivs, och som då troligen la upp projektet i projekt-redovisningen, också är ansvarig för att avsluta det. Detta förhållande innebär en risk för diverse "taktiska överväganden" vid sidan av en normal slutredovisning. En kompensande kontroll tillämpas numera genom att centrala ekonomienheten med viss regelbundenhet går igenom alla koddelar och stänger de projektkoder som inte används de senaste åren. Härtill har ny rutin införts som medför att alla önskemål från förvaltningarna gällande periodiseringar i samband med ett bokslut måste godkännas av kommunledningskontorets controller. Dessa kontroller har enligt uppgift medfört att vissa överföringar av projektmedel inte har kommit att godkännas, vilket i sig har ökat medvetandegraden ute på förvaltningarna.
- Vår bedömning är att den interna kontrollen över korrekta projektavslut har styrts upp under senare år och att risken för ett missbruk i redovisningen av projekt är relativt låg. Vi rekommenderar dock att projektmodellen kompletteras med ett regelverk för projektavslut för att härigenom tillförsäkra sig om en enhetlig använd metodik inom kommunen.

5. Vad händer efter projektavslut?

Hur ett projektresultat skall tas tillvara regleras i kommunens verksamhetshandbok. Under samlingsnamnet "Projektmodell för Kalmar kommun" finns flera olika dokument som berör tillvaratagande av ett projekts resultat. Under bl.a. rubriker som "Förvaltning av resultat", "Hemtagningsansvar", beskrivs vikten av att projektresultaten kommer till nytta. En bedömning av hur detta bäst ska ske måste naturligtvis göras från fall till fall.

5.1. Uppföljning av projekten "Lågstadiesatsningen" och "Entebbe"

För att inhämta information om vad som hänt efter projektavslut har ansvariga projektledare för två, relativt omfattande och avslutade projekt, ombetts att svara på nedanstående frågor:

- Finns klara riktlinjer/rutiner för hur kommunen ska arbeta för att sprida och säkerställa att projektresultat tillvaratas och nyttjas i verksamheten?
- Hur sker arbetet för att överföra/sprida/ta tillvara projektresultat till ordinarie/kontinuerlig verksamhet och till styrande politiker i nämnd och styrelse?
- Byggs "spridnings"-processen in redan i planeringsfasen?
- Hur sker spridning och förankring av information under projekttiden?

De utvalda projekten för uppföljning är projekt "Lågstadiesatsningen" och projekt "Entebbe" (det avslutade projektet).

5.1.1. Projekt Lågstadiesatsningen

Projektet som har bedrivits inom Barn- och ungdomsförvaltningen har utgjorts av ett riktat statsbidrag från Skolverket efter särskild inlämnad ansökan med krav på återrapportering.

Projektet kan sökas av huvudmän med syfte att möjliggöra ökad anställning av personal i skolan för de lägre årskurserna och ge lärare i lärare i förskoleklass och årskurs 1-3 mer tid för varje elev. Satsningen har sin grund i en särskild riksdagsförordning (Utbildnings-departementet).

Projektet igångsattes under HT 2015, men i praktiken var alla anställningar klara och under-teknade inför terminsstarten. Projektet regleras genom årlig ansökan, rekvisition samt redovisning till Skolverket.

Enligt företrädare föreligger inga som helst tveksamheter angående hur information och effekter av satsningen har nått alla intressenter inklusive styrande politiker.

5.1.2. Projekt Entebbe

Projektet är ett samarbete med vänorten Entebbe i Uganda och har bedrivits som ett kommunalt partnerskapsprojekt, underställt Kommunikationsenheten inom Kommunledningskontoret.

Förutom att projektansökan har varit väl förankrat via vederbörligt godkänt beslut i kommunen har projektet dessutom varit väl förankrat externt inför projektstart, såväl hos Kalmar länsmuseum, Byteatern som i Entebbe kommun.

Entebbeprojektet hade en styrgrupp bestående av två tjänstemän och två heltidspolitiker från Kalmar kommun. Styrgruppen har följt projektet från start till mål och regelbundet deltagit i möten och projektaktiviteter både i Kalmar och i Entebbe. Projektresultaten presenterades även för kommunstyrelsens arbetsutskott, ett tillfälle som samlade samtliga aktörer i projektet, inklusive Byteatern och Kalmar länsmuseum.

Motsvarande styrgrupp har funnits i Entebbe där bl.a Entebbe kommuns borgmästare och oppositionsråd ingått och kontinuerligt deltagit i projektmöten och aktiviteter i både Kalmar och Entebbe under projektperioden.

Projektets huvudsyfte har varit att utveckla kulturpedagogiska metoder som använder historien för att lyfta dagsaktuella samhällsutmaningar. Metoderna testades under projektet både i samarbetet med skolor i Kalmar kommun och i Entebbe. I dag används de enligt uppgift av både Kalmar länsmuseum och Byteatern med bl.a. Kalmar kommuns unga som målgrupp.

6. Sammanfattande bedömningar och svar på revisionsfrågor

6.1. Svar på revisionsfrågor och rekommendationer

Revisionsfråga	Svar
Finns ändamålsenliga rutiner och riktlinjer för projektredovisning?	Ja i allt väsentligt. Vi rekommenderar att rutinerna för upplägg av projektkoder klar-görs och stramas upp och renodlas från allmänna interna "hålla reda på"-konton, för vilka aktivitetskoder istället bör användas. En renodling och separat kontering av gjorda periodiseringar vid bokslut av projekt med extern finansiering, kommer att underlätta kontroller, såväl interna som revisionella.
Vilka projekt finns inom kommunen?	Vid sidan av den externfinansiering som sker via specialdestinerade statsbidrag för fullgörande av årligen förekommande kommunala tjänster/uppdrag, utan krav på särskild återrapportering, förekommer ren bidragsfinansierad verksamhet, efter särskild ansökan, från exempelvis Skolverket, Migrationsverket, Försäkringskassan och Länsstyrelsen. Vidare förekommer ren projektfinansiering från huvudsakligen EU (vanligtvis i samarbete med andra aktörer), Tillväxtverket, Naturvårdsverket, Boverket och ICLD (Internationellt centrum för lokal demokrati). Vidare förekommer investeringsbidrag men också interna projektmedel, som lämnas från Kommunledningskontoret till förvaltningarna. Vi har noterat att det förekommer att interna projekt/budgetmedel periodiseras vid årsbokslut, om än i tämligen ringa omfattning. Vi rekommenderar en översyn av förfarandet då det inte är förenligt med gällande regelverk.
Hur startas ett projekt?	Ett externfinansierat projekt startas efter att en ansökan vederbörligen har godkänts. Rutiner härför finns dokumenterade i kommunens verksamhetshandbok efter en särskild projektmodell, se fig. avsnitt 3.1. Erforderliga formalia följer oftast finansärens krav och bestämmelser. Behörighetskontroller är tillgodosedda genom att det endast är vissa ekonomer som har behörighet att lägga upp nya projekt i systemet.
Vilka mål och syften har projekten?	Gemensamt för projekten är ytterst att de är främjande av kommuninnevånarnas

	intressen, på ett för projekten avsett sätt. Vår utförda granskning har inte föranlett några avvikelsernoteringar härvidlag.
Hur finansieras projekten?	Genom på förhand vederbörligen godkända ansökningar av företrädesvis de finansiärer som har listats ovan.
Hur följs projekten upp och hur utvärderas de?	Tillvägagångssätt vid uppföljning och styrning av projekt är inte reglerade i någon speciell rutin utan ett arbetssätt som till synes är väl fungerande. Ansvaret ligger ute i verksamheterna och arbetsmetodiken och rapportering kan därför variera. Vår bedömning är att den interna kontrollen över korrekta projektavslut har styrts upp under senare år och att risken för ett missbruk i redovisningen av projekt är relativt låg. Vi rekommenderar dock att projekt-modellen kompletteras med ett regelverk för projektavslut för att härigenom tillförsäkra sig om en enhetlig använd metodik inom kommunen.
I vilken utsträckning lämnas information till nämnder/styrelse?	Enligt vår bedömning, för de granskade projekten, - i tillfredställande omfattning såväl under som efter projektavslut. Såvitt vi kan bedöma har kunskap och erfarenheter dragna under projektens genomförande kommit till ansvariga politikernas kännedom samt till praktisk användning och nytta för verksamheten.

Kalmar den 10 november 2016

Peter Bjureberg
Certifierad kommunal yrkesrevisor/Auktoriserad revisor